

OBČINA DOMŽALE
Ljubljanska cesta 69
1230 DOMŽALE

OKOLJSKO POROČILO

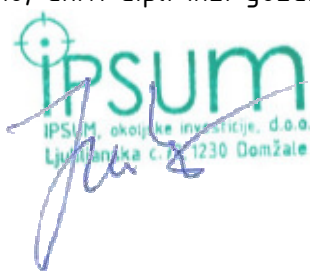
za

**OBČINSKI PODROBNI PROSTORSKI NAČRT ZA ŠIRITEV
KMETIJE ČERNIVEC V ZGORNJIH JARŠAH**

Domžale, december 2019

OKOLJSKO POROČILO

Domžale, december 2019

Pripravljalavec plana:	OBČINA DOMŽALE Ljubljanska cesta 69 1230 DOMŽALE
Investitor:	Kmetijsko gozdarska dejavnost Tomaž Černivec Gregorčičeva 4 1235 Radomlje
Ime plana:	Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah
Območje plana:	Občina Domžale
Ime dokumenta:	Okoljsko poročilo za občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah
Številka projekta:	351/19
Vodja projekta:	Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd.
Sodelovali:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. Tanja Sunčič, univ. dipl. biol. Nataša Zupančič, univ. dipl. biol. Branko Štrekelj, univ. dipl. inž. gradb.
Ključne besede:	OPPN, kmetija, občina Domžale, omilitveni ukrepi, tla, vode, narava

KAZALO VSEBINE

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA.....	5
1.1 OZADJE PRIPRAVE OKOLJSKEGA POROČILA	5
1.2 NAMEN OKOLJSKEGA POROČILA	5
1.3 VSEBINA OKOLJSKEGA POROČILA	6
1.4 PRESOJA VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA OKOLJE	6
1.5 POJASNILO O CELOVITOSTI OKOLJSKEGA POROČILA	8
2. OPIS PLANA IN POSEGA V OKOLJE	9
2.1 IME, OBMOČJE IN OBDOBJE IZVAJANJE PLANA	9
2.2 NAMEN IN CILJI PLANA	9
2.3 PODATKI O PROSTORU, KI GA PLAN ZAJEMA	9
2.4 KRATEK OPIS NAMERAVANIH UREDITEV V OKVIRU OPPN	11
2.5 NAMENSKA RABA PROSTORA IN ODNOS DO DRUGIH PLANOV	13
2.6 POTREBE PO NARAVNIH VIRIH.....	15
2.7 PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI.....	15
2.8 ALTERNATIVNE IN NIČELNE VARIANTE	16
3. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA	17
3.1 ZAKONSKE IN STROKOVNE PODLAGE	17
3.2 PRVA MNENJA NOSILCEV UREJANJA PROSTORA	17
4. PREGLED POMEMBNIH OBSTOJEČIH IN PRIČAKOVANIH VPLIVOV PLANA.....	20
5. OPIS STANJA OKOLJA IN UGOTAVLJANJE, VREDNOTENJE TER OCENA PREDVIDENIH VPLIVOV NA OKOLJE.....	25
5.1 PODZEMNE VODE.....	25
5.1.1 Okoljski cilji in kazalci na področju varstva podzemnih voda	25
5.1.2 Zakonodaja na področju varstva površinskih voda	25
5.1.3 Merila vrednotenja in metode ugotavljanja vplivov plana.....	25
5.1.4 Obstoječe stanje okolja.....	26
5.1.5 Vplivi plana na okolje.....	27
5.1.6 Omilitveni ukrepi	30
5.1.7 Spremljanje stanja okolja.....	31
5.1.8 Viri	32
5.2 VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI.....	33
5.2.1 Oskrba z zdravstveno ustrezno pitno vodo in varstvo vodnih virov	33
5.2.1.1 Okoljski cilji in kazalci s področja oskrbe s pitno vodo in varstva vodnih virov.....	33
5.2.1.1 Zakonodaja na področju oskrbe s pitno vodo	33
5.2.1.2 Merila za vrednotenje in metode ugotavljanja vplivov plana	34
5.2.2 Obstoječe stanje okolja.....	34
5.2.3 Vplivi plana na okolje.....	39
5.2.4 Omilitveni ukrepi	45
5.2.5 Spremljanje stanja okolja.....	45
5.2.6 Viri	45
6. SKLEPNA OCENA	47
7. POVZETEK POROČILA	48

Tabele

Tabela 1: Velikostni razredi vrednotenja vplivov izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev	7
Tabela 2: Seznam smernic (prva mnenja) za pripravo OPPN, ki so se upoštevale v okoljskem poročilu	17
Tabela 3: Pregled opredelitev do sestavin okoljskega poročila	20

Tabela 4: Prikaz kemijskega stanja VTPodV 1001 Savska kotlina in Ljubljansko Barje med leti 2012-2018 (ARSO, 2019)	27
Tabela 5: Ocena vplivov na kakovost podzemnih voda	30
Tabela 6: Metodologija vrednotenja vplivov izvedbe plana na oskrbo z zdravstveno ustrezno pitno vodo	34
Tabela 7: Ocena vplivov na izbrani kazalec vrednotenja	40
Tabela 8: Ocena vplivov na izbrani kazalec vrednotenja	44
Tabela 9: Ocena vplivov izvedbe plana	47

Slike

Slika 1: Fotografije obstoječih objektov na kmetiji	10
Slika 2: Prikaz območja OPPN ob obstoječi kmetiji Černivec	10
Slika 3: Prikaz vodovarstvenih pasov na območju OPPN	11
Slika 4: Prikaz ureditvene situacije	12
Slika 5: Prikaz gospodarske javne infrastrukture na območju OPPN – izsek iz OPN	13
Slika 6: Prikaz namenske rabe na območju kmetije Černivec	14
Slika 7: Prikaz območja kmetije Černivec ter območja OPPN (<i>šrafirano rdeče</i>)	15
Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij na območju občine Domžale	35
Slika 9: Lokacije vodnjakov v črpališču in karta vodovarstvenih območij	37
Slika 10: Prikaz gospodarske javne infrastrukture na širšem območju posega	39
Slika 11: Položaj obravnavanih kmetijskih zemljišč in zajetij, ki so zavarovana z Odlokom (Ur. vestnik Občine Domžale, 5/98 in 11/99)	41
Slika 12: Položaj obravnavanih kmetijskih zemljišč (GERK-i) in zajetij Črnava in Homec, ki sta zavarovana z Odlokoma (Ur. vestnik Občine Domžale, 5/98, 11/99)	42
Slika 13: Prikaz ureditvene situacije	49

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA

1.1 Ozadje priprave okoljskega poročila

Občina Domžale pripravlja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (v nadaljevanju OPPN) za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah. V ta namen je bil sprejet Sklep o začetku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah (Uradni vestnik, št. 6/2019). V postopku priprave načrta je Ministrstvo za okolje in prostor ugotovilo, da je za načrt potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO), kar je razvidno iz Odločbe št. 35409-141/2019/15 z dne 21.10.2019. Sestavni del postopka CPVO je, skladno z Zakonom o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16)- (v nadaljevanju ZVO-1) izdelava okoljskega poročila, ki je kot strokovna podlaga sestavni del postopka CPVO.

Skladno s 40. členom ZVO-1 je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta (v nadaljnjem besedilu: plan), katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje, s katero se ugotovi in oceni vplive na okolje in vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan, in pridobiti potrdilo ministrstva o sprejemljivosti njegove izvedbe na okolje. ZVO-1 v drugem odstavku 40. člena določa, da se za plan izvede celovita presoja vplivov na okolje, če se s planom določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje skladno z določbami 51. člena istega zakona, ali če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave.

Z OPPN se načrtuje širitev kmetijskega gospodarstva na obstoječi lokaciji v naselju Zgornje Jarše za potrebe gradnje kmetijskih objektov. Razlog temu so neustrezne razmere v obstoječi dveh hlevih, prostorske stiske ter tehnološke opremljenosti v smislu varovanja okolja. Širitev predstavlja gradnjo novega najsodobnejšega hleva za cca 180 krav molznic s vsemi potrebnimi prostori, v katerega bi preselili krave iz obstoječih hlevov. V slednjih bi se tako sprostil prostor za ostale kategorije živali in jim s tem omogočil primerne pogoje za rejo.

V postopku izdaje Odločbe o obveznosti CPVO je bilo pridobljeno mnenje Direkcije RS za vode, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za zdravje, Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda RS za varstvo narave.

Od vseh navedenih nosilcev urejanja prostora je le Direkcija za vode v mnenju št. 35025-48/2019-2, z dne 21.6.2019, iz katerega izhaja, da bo plan verjetno pomembno vplival na okolje s stališča urejanja voda.

1.2 Namen okoljskega poročila

Okoljsko poročilo je strokovno gradivo in sestavni del postopka CPVO. Izdelava se na podlagi 41. člena ZVO-1 in na podlagi Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Okoljsko poročilo je dokument, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo pomembni vplivi izvedbe plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturne dediščine ter možne alternative, ki upoštevajo okoljske cilje in značilnosti območja, na katerega se plan nanaša. Okoljsko poročilo upošteva vsebino in natančnost plana ter obsega tekstualni in kartografski del, ki je prilagojen merilu prostorskega

načrta.

Namen okoljskega poročila je ugotoviti pričakovane vplive z OPPN načrtovanih prostorskih ureditev, jih ovrednotiti glede na varstvene cilje ohranjanja kulturne dediščine, krajine, narave (biotska raznovrstnost in naravnih vrednot) in varstva človekovega zdravja v vplivnem območju plana. Okoljsko poročilo je usmerjeno v optimizacijo vseh načrtovanih prostorskih ureditev, pri čemer je za doseganje razvojnih ciljev potrebno upoštevati vse varstvene zahteve prostora. Za doseganje ustreznih prostorskih rešitev so podani omilitveni ukrepi. Slednji morajo biti vključeni v projektne rešitve pri idejnih projektih ter na koncu vključeni v prostorski akt, v kolikor ukrepi zadevajo gradnjo ter obratovanje prostorskih ureditev.

1.3 Vsebina okoljskega poročila

Okoljsko poročilo mora vsebovati informacije, potrebne za izvedbo postopka celovite presoje vplivov izvedbe plana na okolje in njegove dele ter upoštevati zahteve varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine. Okoljsko poročilo upošteva vsebino in natančnost plana (OPPN) ter obsega tekstualni in kartografski del. Pri tem se uporabijo tisti kazalci stanja okolja, ki skupaj z izbranimi metodami in izbranimi okoljskimi cilji, primernimi obravnavanemu planu zagotavljajo doseganje okoljskih ciljev.

Skladno z Uredbo mora okoljsko poročilo vsebovati informacije o:

- osnovni podatki o planu
- podatke o stanju okolja na območju izvajanja plana
- podatke o okoljskih ciljih plana, merilih vrednotenja in metodah za zagotavljanje in vrednotenje vplivov plana,
- podatki o ugotovljenih vplivih plana in njihova presoja,
- predvideni načini spremljanja stanja okolja v času izvedbe plana
- poljuden povzetek ugotovitev okoljskega poročila z obrazložitvijo

Okoljsko poročilo je bilo tako izdelano na podlagi:

- osnutka Odloka o OPPN
- usklajevanj s pristojnimi nosilci urejanja prostora
- prvih mnenj pristojnih nosilcev urejanja prostora (DRSV, ZRSVN)
- javno dostopnih podatkov in zakonskih izhodišč
- strokovnih podlag za pripravo plana

V okoljskem poročilu se obravnava dele okolja, na katere bi izvedba predmetnega plana potencialno lahko vplivala:

- 1) Podzemne vode
- 2) Varovanje zdravja ljudi – pitna voda

V procesu izdelave okoljskega poročila je bilo potrebno prepoznati vse pomembne vplive izvedbe plana na okolje in jih v nadaljnjem postopku ovrednotiti. V ta namen je bilo izvedeno vsebinjenje (scoping), ki je prikazano v poglavju 4. tega okoljskega poročila. Na podlagi vsebinjenja so bili v presojo vključeni tisti deli okolja in obremenitve okolja zaradi emisij, za katere je bilo ugotovljeno, da bi izvedba plana lahko pomembno vplivala na okoljske cilje.

1.4 Presoja vplivov izvedbe plana na okolje

Metodologija izdelave okoljskega poročila je določena z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Na

podlagi okoljskih ciljev ter ugotovljenih vplivov posegov na posamezne sestavine okolja in obstoječega stanja je bila podana ocena vplivov plana na okolje. Na podlagi Uredbe o okoljskem poročilu so okoljski cilji tisti, ki se nanašajo na plan in ustrezajo značilnostim okolja na območju plana. Pri tem se izbere tiste okoljske cilje, ki jih je mogoče dosegati preko prostorskega načrtovanja. Izbrani okoljski cilji plana izhajajo iz ciljev, ki jih za posamezno sestavino ali obremenitev okolja predvideva nacionalni program varstva okolja (NPVO) ter na njegovi osnovi pripravljeni operativni programi ter sektorska zakonodaja. Pri določitvi okoljskih ciljev plana se upoštevajo tudi usmeritve planu nadrejenih prostorskih aktov, kot so občinski in državni prostorski načrti ter dokumenti posameznih okoljskih sektorskih politik.

Presoja vplivov izvedbe plana na okolje se opredeli na podlagi 8. člena Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V okoljskem poročilu bodo predvidoma opredeljeni naslednji pomembni vpliv plana: neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski, začasni in/ali trajni, kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni. Vrednotenje vplivov izvedbe plana se izvede na podlagi ugotovljenih posledic, ki bi jih plan lahko imel na izbrane okoljske cilje z merili vrednotenja, določena za vsak del okolja posebej.

Neposredni vpliv izvedbe plana ima takojšnje in neposredne učinke na izbrana merila vrednotenja.

Daljinski vpliv izvedbe plana je tisti, ki se kot posledica izvedbe plana zgodi oddaljeno od območja posega v okolje.

Kumulativni vpliv se ugotavlja v primeru, če se s planom načrtuje poseg v okolje, ki zanemarljivo vpliva na izbrana merila vrednotenja, ima pa skupaj z obstoječimi posegi v okolje ali s posegi, ki so načrtovani ali se izvajajo na podlagi drugih planov, velik vpliv na izbrana merila vrednotenja, ali kadar ima več posameznih za okolje zanemarljivih vplivov istega posega ali več posegov istega plana vpliv, katerega učinki na izbrana merila vrednotenja niso zanemarljivi.

Sinergijski vpliv izvedbe plana je tisti, ki je v celoti večji od vsote posameznih vplivov in se opredeli na podlagi skupnih posledic, ki jih lahko imajo neposredni, daljinski, začasni in kumulativni vplivi plana na okolje.

Tabela 1: Velikostni razredi vrednotenja vplivov izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev

OCENA	OPISNA OCENA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv
B	vpliv je nebitven
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
D	vpliv je bistven
E	vpliv je uničujoč

Velikosti razredi oziroma ocene vplivov izvedbe plana A, B in C pomenijo, da so vplivi izvedbe plana na uresničevanje izbranih okoljskih ciljev sprejemljivi. V primeru, da je ugotovljen velikostni razred C se podajo omilitveni ukrepi, ki se neposredno nanašajo na lastnosti plana in načrtovanih posegov v okolje in ob njihovem upoštevanju omogočajo, da vpliv izvedbe plana na okoljske cilje ni bistven. Ukrepi s katerimi se zmanjšuje vpliv izvedbe plana na posamezne sestavine okolja so v okoljskem poročilu razvrščeni v dve kategoriji in sicer:

- omilitveni ukrepi, ki jih podaja izdelovalec okoljskega poročila dodatno, na podlagi strokovne presoje vpliva izvedbe plana in jih mora investitor oz. izdelovalec projektne dokumentacije

upoštevati zaradi strokovne presoje. V danem primeru se ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ocena vpliva izvedbe plana spremeni iz ocene D (bistven vpliv) v oceno C (nebistven vpliv, v kolikor so upoštevani omilitveni ukrepi).

- splošne usmeritve, ki izhajajo iz zakonskih in podzakonskih določil in smernic oz. so splošne narave, ki izhajajo iz primerov dobre prakse ter so vključene v projektno dokumentacijo.

Ugotovljen vpliv izvedbe plana z velikostnim razredom D in E pomeni, da vplivi izvedbe plana za uresničevanje okoljskih ciljev niso sprejemljivi.

1.5 Pojasnilo o celovitosti okoljskega poročila

Po veljavni namenski rabi prostora, opredeljenem kot kmetijsko zemljišče, želi investitor zgraditi oz. dograditi hlev za rejo govedi, spremljajoče objekte in funkcionalne površine. Kot podlago za umestitev načrtovanega posega v prostor in za pridobitev ustreznih upravnih dovoljenj, je treba pripraviti in sprejeti OPPN. Podlaga za načrtovanje na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora je v 3.ea členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. RS, št. 71/11-UPB, 58/12, 27/16, 27/17-ZKme-1D, 79/17).

Podrobneje bo ureditveno območje OPPN določeno v samem postopku priprave akta, opredeljeno pa bo v sklopu parcele 14/6 k.o. Domžale.

Občinski prostorski načrt občine Domžale (Uradni vestnik št. 10/18) v izvedbenem delu na navedeni lokaciji ne omogoča zelenih gradenj, saj je na obstoječi lokaciji opredeljeno kmetijsko zemljišče. Skladno z Zakonom o kmetijskih zemljiščih ki določa, da je določene kmetijske objekte dopustno umestiti tudi na kmetijska zemljišč, načrtovanje pa izvesti s posebnim občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN), se bo investicija načrtovala na tak način. Na območju z OPN sicer ni predvidena izdelava OPPN. Glavni namen izdelave OPPN je sprejetje prostorskega akta skladno z Zakonom o kmetijskih zemljiščih, s čimer bo omogočena gradnja kmetijskih objektov.

2. OPIS PLANA IN POSEGA V OKOLJE

2.1 Ime, območje in obdobje izvajanje plana

Ime presojanega plana: Občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah (v nadaljevanju OPPN).

OPPN se načrtuje v naselju Zgornje Jarše v občini Domžale in sicer na skupni površini 1,7 ha.

OPPN velja do sprejetja novega krovnega prostorskega dokumenta občine Domžale.

2.2 Namen in cilji plana

Namen plana je izboljšanje sedanjih pogojev za vzrejo živali tako v vzrejnem smislu, kot tudi v tehnološkem. V obstoječih objektih kmetije se nosilec kmetijske dejavnosti sooča z nastankom neustreznih razmer v obeh hlevskih objektih, kjer prihaja do prostorske stiske in neustreznih vzrejnih pogojev za živali. Z dograditvijo hlevov ter ureditvijo drugih spremljajočih objektov (koritasti silos, jame za gnojevko) se bo izboljšala tudi sedanja tehnološka opremljenost kmetije.

Širitev objektov kmetije Černivec obsega gradnjo novega najsodobnejšega hleva za cca 180 krav molznic z vsemi potrebnimi prostori, v katerega bo investitor preseli živino iz obstoječih hlevov. S tem se bo v obstoječih hlevskih objektih sprostil prostor za ostale kategorije živali, s čimer bodo omogočeni primerni pogoji za rejo, v skladu z ukrepi kmetijske politike iz programa razvoja podeželja, kamor sodi tudi ukrep dobrobit živali. Namen ukrepa je izboljšanje pogojev in standardov reje.

Glavni cilji, ki bodo doseženi z izvedbo OPPN, je modernizacija kmetije v smislu vzrejnega procesa živali ter zadostitvi ukrepu programa razvoja podeželja - dobrobit živali. Z izvedbo OPPN ter izvajanju omenjenega ukrepa kmetijske politike se zmanjšajo tudi vplivi kmetijske dejavnosti na okolje.

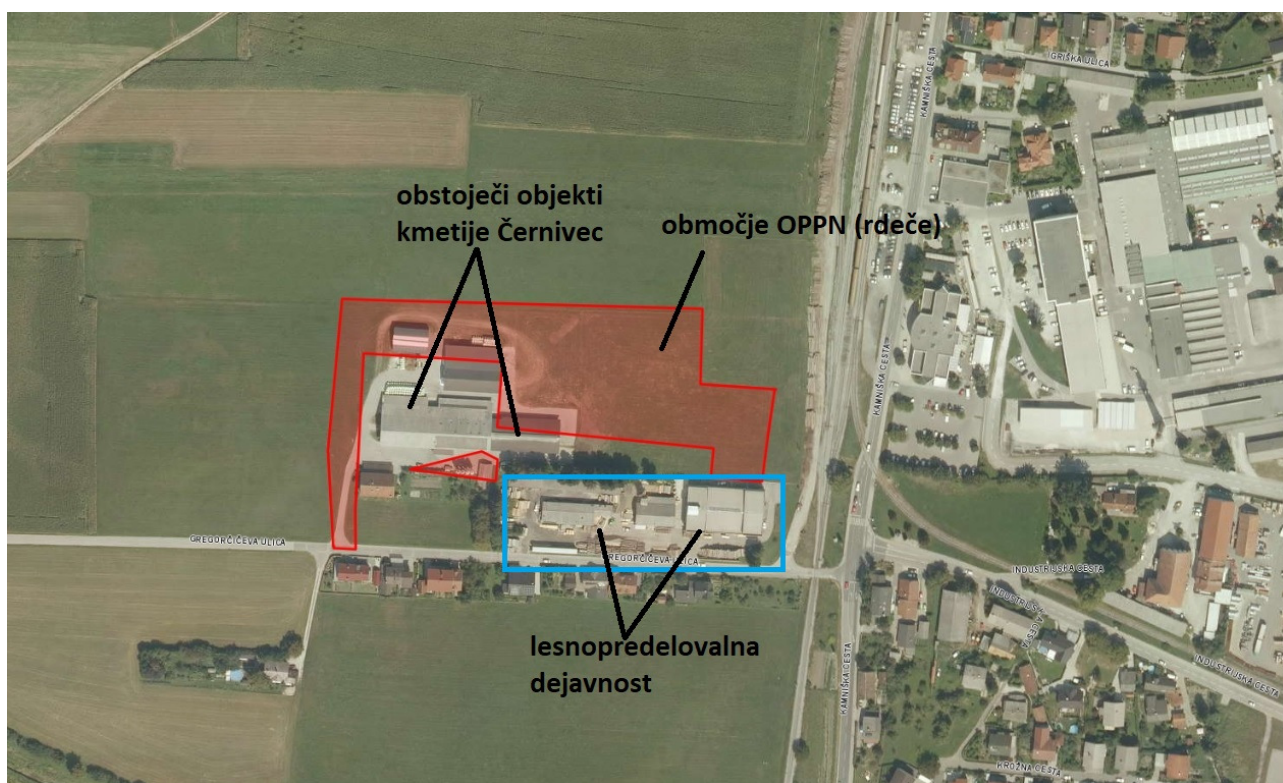
2.3 Podatki o prostoru, ki ga plan zajema

OPPN za širitev kmetije Černivec obsega območje severno od obstoječih objektov kmetije v naselju Zgornje Jarše v Občini Domžale. Širitev kmetije je načrtovana na parcelni številki 14/6, k.o. Domžale. Od strnjenega naselja je kmetija ločena s traso železniške proge Kamnik - Ljubljana in Kamniške ceste. Lokacija kmetije se z objekti kmetije, objekti lesnopredelovalne dejavnosti (niso del kmetijskega gospodarstva) in stanovanjskimi objekti zajeda v Kamniško-Mengeško polje. Dostop do kmetije je možen s Kamniške ceste preko Gregorčičeve ulice. Prav tako je dostop do kmetije možen z območja občine Mengeš in sicer preko krožnega križišča glavne ceste G2-104/1139 Mengeš – Trzin na Jarško cesti in naprej na Gregorčičevo ulico (LC 572017).

Neposredno ob kmetiji je območje obrtno-proizvodnih ter poslovnih objektov, na nasprotni strani ceste pa niz stanovanjskih objektov. Kmetijo, skupaj z omenjeno lesno proizvodno dejavnostjo in poslovnimi objekti (niso del kmetije), Občinski prostorski načrt opredeljuje z enoto urejanja JZ-01 z namensko rabo SK.

Slika 1: Fotografije obstoječih objektov na kmetiji
(vir: Izhodišča za pripravo OPPN, Locus d.o.o., maj 2019)

Slika 2: Prikaz območja OPPN ob obstoječi kmetiji Černivec
(vir: gis.iobcina.si, november 2019)

Načrtovani OPPN se nahaja na sledečih varstvenih režimih:

- III. vodovarstveni pas vira pitne vode Homec,
- najboljša kmetijska zemljišča

Na druga območja varstvenih režimov se z OPPN ne posega.

Slika 3: Prikaz vodovarstvenih pasov na območju OPPN

(vir: gis.iobcina.si, november 2019)

Južno od območja kmetije se nahaja lesno predelovalni obrat žagarstvo in mizarstvo podjetja Jagodic

2.4 Kratek opis nameravanih ureditev v okviru OPPN

Sledeči opis nameravanih ureditev smo povzeli po Izhodiščih za pripravo OPPN (Locus d.o.o., št. maj 2019), Ekološki presoji vplivov na okolje (KGZ Maribor, 08E/2019, april 2019) ter dokumentu Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za OPPN za širitev kmetije Černivec v Jaršah v občini Domžale, MAprojekt, MA 06/2019, april 2019.

Kmetija Černivec se je v letu 1991, z investicijo v stanovanjski objekt in hlev, preselilo iz strnjenegega naselja na sedanjo lokacijo. Na obstoječi lokaciji so v letu 2000 dogradili še drugi hlev, ter spremljajoče objekte. Trenutno na kmetiji gospodarita dve generaciji. Kmetijsko gospodarstvo uradno obdeluje 195 ha kmetijskih površin, od katerih je 25 ha v lasti kmetije. Preostanek, to je 170 ha kmetijskih zemljišč, ima kmetijsko gospodarstvo v najemu.

Kmetija je usmerjena v prirajo mleka. V obstoječih dveh hlevih poteka vzreja približno 110 krav molznic in 120 glav mlade govedi različnih kategorij, skupaj predstavlja približno 230 živali oziroma 161 GVŽ.

S sprejemom OPPN si kmetijsko gospodarstvo skuša zagotoviti objekte za vzrejo živali z namenom zagotavljanja primernih pogojev za vzrejo goveda in zadostitvi ukrepu kmetijske politike iz programa razvoja podeželja, to je dobrobit živali. Namen ukrepa je izboljšanje pogojev in standardov reje. Investicija predstavlja ureditev sledečih objektov:

- izgradnja novega sodobnega hleva bruto tlorisne površine 3.360 m² (35,0 x 96,0 m)
- dve laguni za začasno skladiščenje gnojevke prostornine 1.000 m³ vsaka
- podaljšanje koritastih silosov površine 472 m² za hrambo silaže
- ureditev povoznih površin

Prostori v hlevu bodo obsegali:

- glavni del hleva z ležišči, prehodi, blatilnimi hodniki s pehali, krmilnimi hodniki

- čakališče,
- molzišče - avtoroto,
- 2 shrambi
- porodnišnico,
- mlekarno,
- pisarno z garterobo in sanitarijami.

Pod tlakom v hlevu bo kanal za zbiranje gnojevke. Globina kanala bo 2,5 m, volumen pa 300 m³. Kanal bo z ocevjem povezan z lagunama za shranjevanje gnojevke.

Slika 4: Prikaz ureditvene situacije
(vir: IDZ, Svet projekta d.o.o., januar 2019)

Laguni bosta imeli vsaka višino 6,0 m (nadzemni del 4,0, podzemni del 2,0 m). Efektivni volumen vsake lagune bo 1.000 m³ (skupaj 2.000 m³). Obstoječe lagune za shranjevanje gnojevke imajo volumen 2.200 m³.

Po sprejemu OPPN ter razširitvi hlevov bo kapaciteta vseh hlevov na kmetiji 220 krav molznic (nad 2 leti starosti) ter 150 krav različnih kategorij. Skupno število glav živine po razširitvi kmetije bo tako znašalo 370 glav živine ali 282,25 GVŽ. Skupno število živali se bo po razširitvi tako povečalo za 120.

Usmeritve za urbanistično oblikovanje

Skladno z določbami Odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Domžale (Uradni vestnik št. 10/2018) je območje kmetije opredeljeno kot enota urejanja prostora JZ-01 z namensko rabo SK –

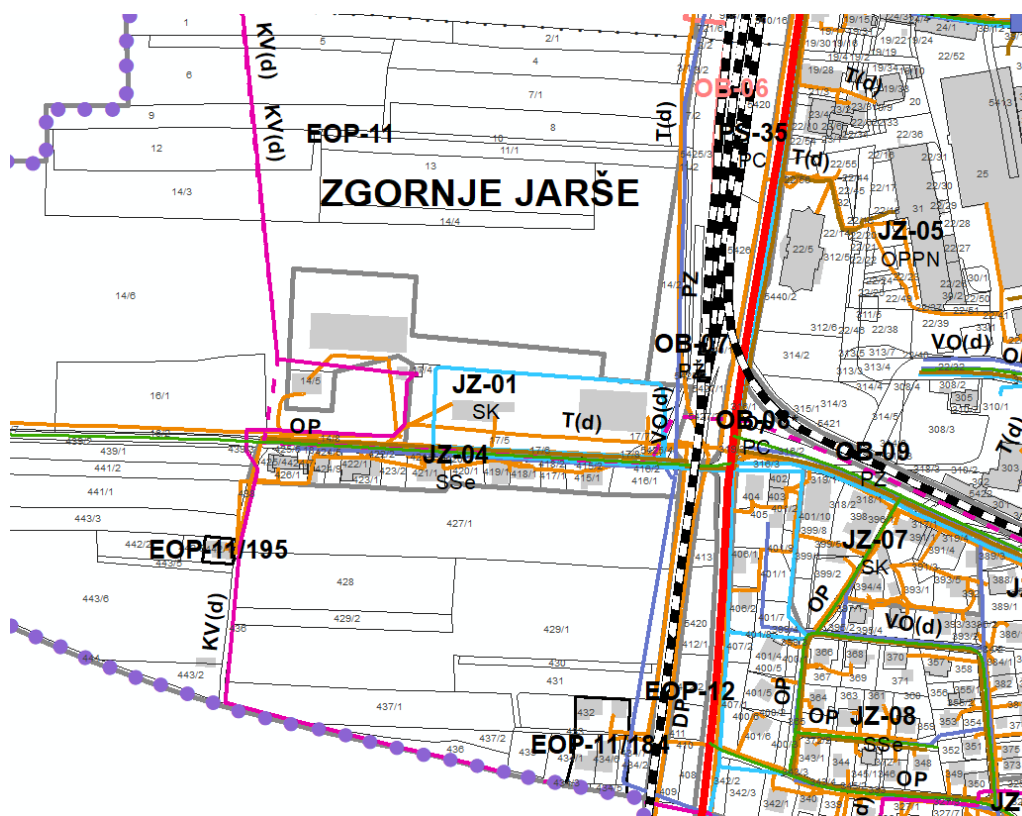
površine podeželskega naselja. Skladno z določbami podrobnejših prostorsko izvedbenih pogojev za območja namenske rabe SK je na parceli objekta dopustno zgraditi le eno stanovanjsko stavbo, več gospodarskih objektov (poslopij) ter pomožne objekte za potrebe funkcioniranja tako, da manipulacija poteka z osrednje površine. Višinski gabariti gospodarskih objektov lahko znašajo največ 13 m.

Prometno priključevanje območja

Območje OPPN se na glavno cesto in regionalne ceste navezuje preko obstoječih priključkov in dostopov, to je prek Gregorčičeve ulice (LC 572017). Znotraj območja OPPN se bo razširilo notranje prometne (utrjene) površine za lažjo manipulacijo gospodarskih vozil.

Priključki na infrastrukturo znotraj območja

Znotraj območja OPPN je že vzpostavljeno omrežje gospodarske javne infrastrukture, na katero se bo lahko priključilo tudi nove objekte. V obstoječem stanju je kmetijsko gospodarstvo priključeno na vodovodno omrežje, na kanalizacijo odpadne komunalne vode, plinovodno, elektroenergetsko ter telekomunikacijsko omrežje. Padavinske vode s streh objektov se odvajajo na ponikanje v podtalnico. Padavinske vode z utrjenih povoznih površin se preko požiralnikov in lovilca olj odvajajo na ponikanje v tla.

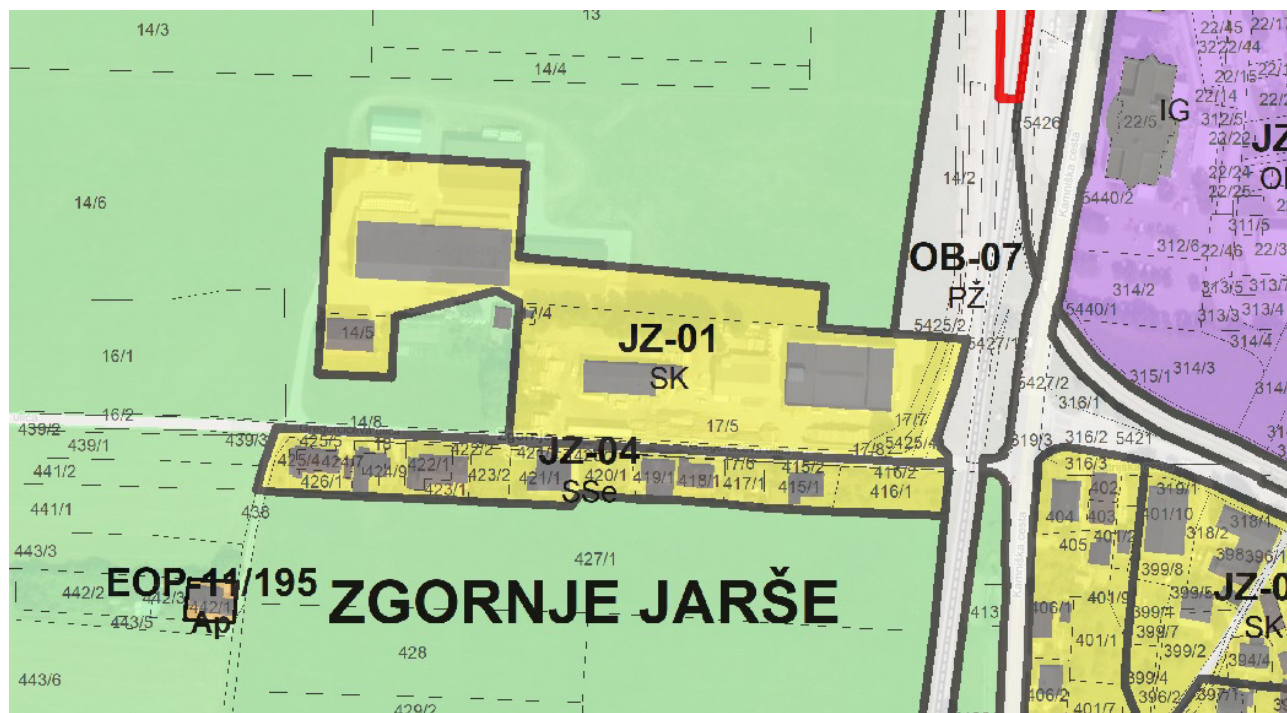
Slika 5: Prikaz gospodarske javne infrastrukture na območju OPPN – izsek iz OPN
(vir: Izhodišča za pripravo OPPN, Locus d.o.o., maj 2019)

2.5 Namenska raba prostora in odnos do drugih planov

Na obravnavanem območju veljajo:

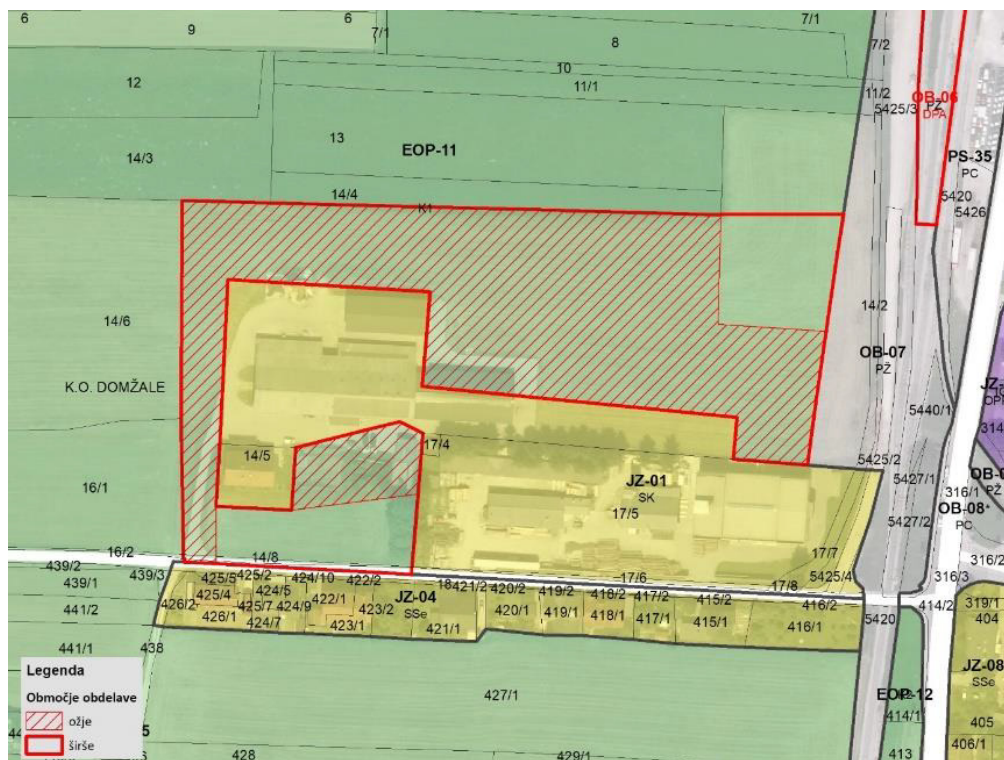
- Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Domžale (Uradni vestnik, št. 10/18)

Planski akt OPN območje kmetije, skupaj z lesnoproizvodnim območjem, opredeljuje z enoto urejanja prostora JZ-01 ter namensko rabo SK – površine podeželskega naselja. Območje OPPN je s planskim aktom opredeljeno kot površine najboljših kmetijskih površin (K1).

Slika 6: Prikaz namenske rabe na območju kmetije Černivec
(Vir: PISO, november 2019)

Območje kmetije na severni in zahodni strani meji na najboljše kmetijske površine, na južnem delu pa meji deloma na območje lesno proizvodne dejavnosti, deloma na kmetijske površine. Širitev kmetije z OPPN se načrtuje na najboljša kmetijska zemljišča, v skladu z določilom 3.ea člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. RS, št. 71/11-UPB, 58/12, 27/16, 27/17-ZKme-1D, 79/17).

Slika 7: Prikaz območja kmetije Černivec ter območja OPPN (šrafirano rdeče)
(vir: Izhodišča za pripravo OPPN, Locus d.o.o., maj 2019)

Dejanska raba znotraj območja OPPN je pretežno opredeljena kot trajni travnik (1300). Manjši del območja je opredeljen kot pozidano in sorodno zemljišče (3000).

2.6 Potrebe po naravnih virih

Skladno s 3. členom Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. št. 39/06 (UPB), 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16) so naravni viri del okolja, kadar so predmet gospodarske rabe.

Izvedba plana bo zahtevala uporabo naslednjih naravnih virov:

- **zemeljski/izkopni material** bo nastajal predvsem na mestu ureditve temeljev novih objektov. Zemeljski izkop in rodovitna plast tal nastali pri ureditvi kanala, se bodo uporabili za nasutje znotraj območja OPPN. Izkopani material se bo predvidoma začasno skladiščil znotraj območja OPPN.
- za obratovanje novih objektov bo potrebno zagotoviti ustrezno **oskrbo s pitno vodo**.
- **Mineralne surovine** za gradnjo utrjenih povoznih površin.

2.7 Predvidene emisije, odpadki in ravnanje z njimi

Izvedba plana bo povzročala emisije v zrak zaradi uporabe gradbene mehanizacije pri gradnji in ureditvi novih objektov.

Emisije s hrupom bodo prav tako vezane na uporabo gradbene mehanizacije pri gradnji objektov. Emisije hrupa pričakujemo tudi v času obratovanja novih (razširjenih) objektov kmetije.

Emisije v vode se lahko pojavijo zaradi izvajanja kmetijske dejavnosti na vodovarstvenem območju, kar vključuje tudi raztros gnojevke na kmetijske površine znotraj vodovarstvenih območij. Posledica izvedbe OPPN bo nastanek predvsem padavinskih vod s streh objektov ter zunanjih utrjenih površin.

Emisije v tla so možne predvsem v fazi gradnje novih gospodarskih objektov zaradi gradbene mehanizacije, vendar so malo verjetne.

Na območju plana ne bodo nastajale dodatne obremenitve okolja zaradi osvetljevanja, saj območje kmetije ne bo osvetljeno. Emisij elektromagnetnega sevanja ni pričakovati.

Izvedba plana bo povzročila nastanek odpadkov zaradi gradnje (odpadna embalaža, les, železo, zemljina, komunalni odpadki). Izvedba plana bo povzročila nastanek zemeljskega izkopa, ki se ga bo porabilo pri gradnji znotraj območja.

2.8 Alternativne in ničelne variante

Območje kmetije Černivec je z Odlokom o občinskem prostorskem načrtu občine Domžale opredeljeno kot površine podeželskega naselja (SK). Kmetija Černivec se je v letu 1991 že preselila iz strnjene naselja na sedanjo lokacijo, kjer imajo dovolj prostora za nadaljnjo širitev in zgrajeno vso potrebno infrastrukturo. Predlagani OPPN tako ni imel nobene alternativne rešitve glede lokacije, saj je umeščen na način, da se obstoječi objekti logično nadaljujejo in so površine v sklopu kmetije najbolj racionalno izrabljene. Tako je poseg na okoliške kmetijske površine minimalen. Širitev na drugi lokaciji bi bila tako nefunkcionalna, prostorsko in okoljsko neupravičena.

Edina možna alternativa je ničelna alternativa, da se predlagana širitev kmetije ne izvede. V primeru ničelne variante bi kmetija za razvoj svoje dejavnosti verjetno iskala drugo lokacijo, kar bi imelo glede na zgoraj zapisano, okoljsko in prostorsko pomembno večji vpliv, kot v primeru izvedbe OPPN. Kmetija se želi in mora razvijati na obstoječi lokaciji in celovito tako, da so objekti kmetijskega gospodarstva medsebojno funkcionalno dobro povezani. S tem se zmanjšajo stroški obratovanja kmetije, kot tudi potencialni vplivi na okolje. Želena širitev kmetije je posledica zagotavljanja zahtevanih razmer in pogojev ukrepa za dobrobit živali iz kmetijsko okoljske politike programa razvoja podeželja, kar zahteva povečanje prostor za posamezno žival.

3. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA

3.1 Zakonske in strokovne podlage

Okoljsko poročilo za OPPN za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah je izdelano na podlagi naslednjih zakonskih predpisov:

- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/20, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 93/13, 56/15, 102/15, 30/16),
- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) (Ur. l. RS, št. 61/17),
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15),
- Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. RS, št. 71/11-UPB, 58/12, 27/16, 27/17-ZKme-1D, 79/17),
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05)

V postopku priprave plana je Ministrstvo za okolje in prostor, ugotovilo, da je za plan potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO), kar je razvidno iz Odločbe št. 35409-141/2019/15. Sestavni del postopka CPVO je, skladno z Zakonom o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16)- (v nadaljevanju ZVO-1), tudi izdelava okoljskega poročila, ki je kot strokovna podlaga sestavni del postopka.

Poleg zakonskih in podzakonskih predpisov, ki so podrobneje navedeni pri obravnavi posameznih sestavin okolja, se je pri pripravi okoljskega poročila upoštevalo tudi strokovne podlage:

- Ekološka presoja vplivov na okolje (Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, 08E/2019, april 2019).
- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za OPPN za širitev kmetije Černivec v Jaršah v občini Domžale, (MAprojekt, MA 06/2019, april 2019),
- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega vira telesa podzemne vode zaradi izvajanja dejavnosti na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenem območju (Geologija d.o.o. Idrija, št. poročila 4388-258/2019-01, november 2019)

3.2 Prva mnenja nosilcev urejanja prostora

V fazi priprave OPPN za širitev kmetije Černivec so bila na podlagi izdelanega osnutka plana izdana prva mnenja nosilcev urejanja prostora s stališča njihove pristojnosti, skladno z Zakonom o prostorskem načrtovanju. V nadaljevanju navajamo za okoljsko poročilo pomembnejše smernice (prva mnenja) nosilcev urejanja prostora, ki so bile izdane na podlagi osnutka OPPN.

Tabela 2: Seznam smernic (prva mnenja) za pripravo OPPN, ki so se upoštevale v okoljskem poročilu

	NOSILCI UREJANJA PROSTORA	ŠT. IN DATUM IZDANE SMERNICE
1.	Ministrstvo za okolje, Direkcija RS za vode, Sektor območja srednje Save	št. 35025-48/2019-2 z dne 21.6.2019
2.	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Kranj	št. 2-III-321/6-O-19/AŠ z dne 20.8.2019

Iz mnenj Ministrstva za kulturo, Ministrstva za zdravje ter Zavoda za gozdove Slovenije o verjetnosti pomembnih vplivov plana izhaja, da za predmetni plan ni potrebno izvesti postopka celovite presoje vplivov na okolje.

1. Ministrstvo za okolje, Direkcija RS za vode, Sektor območja Savinje

Na podlagi Sklepa o začetku priprave ter izhodišč za pripravo OPPN in razpoložljivih podatkov o okolju za obravnavano območje ugotavljamo, da lokacija predvidenega posega leži na vodovarstvenem območju, na vplivnem vodovarstvenem pasu z blagim režimom zavarovanja (cona 3). V neposredni bližini poseganja ni vodotokov. Po razpoložljivih podatkih območje ni poplavno. Območje po opozorilni karti erozije ni erozijsko ogroženo.

S planom se načrtuje širitev obstoječe kmetije na kmetijska zemljišča na parcelo 14/6 k.o. Domžale. Veljavni prostorski akt na kmetijskih zemljiščih dopušča gradnjo določenih kmetijskih objektov s površinami od 40 do 100 m² v pasu 20 m ob enoti urejanja prostora in sicer za potrebe enega kmetijskega gospodarstva. Z OPPN je predvidena je gradnja novega hleva (3360 m²), silosa (472 m²) in dveh bazenov za shranjevanje gnojevke (433 m²) ter ureditev povoznih površin v izmeri 3560 m².

Glede na vrsto predvidenih objektov, s katerimi se močno poveča koncentracija nastajanja odpadnih snovi že Uredba o posegih v okolje za katere je treba izvesti presojo vpliva na okolje (Uradni list RS, št 51/14, 57/15 in 26/17) predvideva izdelavo vsaj predhodnega postopka (intenzivna reja živali 200 do 500 GVŽ) tudi na območjih, ki niso vodovarstvena ali ogrožena. Poseg ima lahko neposreden kot tudi posreden vpliv. Vodovarstveno območje na katerem se predvidevajo posegi in kjer se bo pretežno uporabljal gnoj in gnojevka preskrbuje cca 35.000 prebivalcev. Vrednosti nitratov na črpališču so se (poročila o kakovosti pitne vode - PRODNİK) v zadnjih desetih letih tudi zaradi prioritete in dolgoročne strategije o varovanju vodnih virov zmanjšale iz več kot 40 mgNO₂/l na manj kot 30 mgNO₂/l (mejna vrednost 50 mgNO₂/l).

Menimo da izvedba plana lahko ima vpliv na vode tako neposredno (požar, poškodbe objektov in izlivi onesnaževal, ...), kot tudi posredno z vnosom hranil, ostankov zdravil in drugih toksičnih snovi na kmetijska zemljišča in posredno v vode. V postopku je potrebno preveriti, katere presoje oziroma strokovne podlage ob pripravi OPN občine Domžale so bile merodajne za določevanje pogojev in ukrepov pri poseganju na posamezne enote urejanja, oziroma na kmetijska zemljišča. V postopku CPVO naj se preveri verjetnost pomembnega vpliva na okolje, vključno z vplivi dejavnosti na širše območje in določi potrebne ukrepe za preprečitev negativnih vplivov.

Upoštevanje smernic: Smernice so upoštrevane v OPPN in OP. Za širitev objektov kmetijskega gospodarstva ter posledično povečanja količin nastale gnojevke, ki se jo raztrosi na kmetijska zemljišča, sta bili izdelani dve analizi tveganja. Prva analiza tveganja za onesnaženje vodnega vira telesa podzemne vode je bila narejena za samo širitev objektov kmetije na obstoječi lokaciji. Druga analiza tveganja je obravnavala vpliv gnojenja kmetijskih površin na varstvenih pasovih vodnih virov na območju Kamniško-Mengeškega polja. Na podlagi ugotovitev obeh analiz tveganja so bili podani omilitveni ukrepi tako za zmanjšanje vpliva izvedbe plana na kakovost podzemne vode kot tudi na zmanjšanje vpliva izvedbe plana na oskrbo z zdravstveno ustrezno pitno vodo.

2. Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj

Zavod za varstvo narave OE Kranj je izdal smernice:

Plan bi iz vidika gradnje in obratovanja objektov lahko negativno vplival na biotsko raznovrstnost iz vidika dodatnega osvetljevanja v prostoru in odstranjevanja obstoječe drevesne vegetacije (mejic). Nadalje, plan bi lahko negativno vplival na zavarovane vrste in biotsko raznovrstnost iz vidika opravljanja dejavnosti, zaradi katere je objekt zgrajen. Pri opravljanju dejavnosti bo namreč prišlo do povečanih obremenitev kmetijskih zemljišč z živalskimi gnojili, kar ima lahko negativen vpliv na območja habitatov zavarovanih vrst na travnikih (GERK-ih) v okolici Phliškega bajerja v Kosezah. Na travnikih severno in zahodno od bajerja je zabeležena prisotnost zavarovanih vrst dvoživk (sekulja *Rana temporaria*, rosnica *Rana dalmatina*, navadna krastača *Bufo bufo*, planinski pupek *Mesotriton alpestris*, skupina zelenih žab *Pelophylax spp.*) oz. njihovi selitveni koridorji. Močno gnojenje v času spomladanskih selitev lahko negativno vpliva na dolgoročno preživetje njihovih populacij, zato so potrebni omilitveni ukrepi. Na območju koridorjev potekajo vsako pomlad selitve preko 3000 osebkov. Pred desetletjem so bile te številke bistveno večje, ocenjujemo, da na izgube poleg povečanega prometa vpliva tudi bolj intenzivno obdelovanje travniških površin v selitvenih koridorjih.

Pri pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta naj se upoštevajo tudi **naslednje konkretne varstvene usmeritve**:

- Osvetljevanje objekta in okolice naj bo zmanjšano na najnižjo raven. Za osvetljevanje naj se uporabljajo žarnice, ki oddajajo rumeno, oranžno oziroma rdečo svetlobo in ne oddajajo UV spektra; to so natrijeve plinske žarnice (nizkotlačne ali visokotlačne). Neprimerne so nizkotlačne in visokotlačne živosrebrne žarnice ali LED žarnice. Svetilke naj bodo nepredušno zaprte, da ne predstavljajo pasti za žuželke, in usmerjene v tla, brez sevanja svetlobe nad vodoravnico.
- Na zemljišču z objekti in kmetijskih zemljiščih v obdelovanju naj se ohranja linijsko drevesno vegetacijo (mejice med kmetijskimi zemljišči, obvodna drevnina ob kanalih in vodotokih).
- Pripravi naj se načrt gnojenja, v katerem naj se pri izračunih raztrosa gnojevke za posamezne GERK na območju selitvenih koridorjev zavarovanih vrst dvoživk upoštevajo tudi naslednje usmeritve: največji letni vnos dušika naj ne presega 40 kg N /ha, gnojenje naj se ne izvaja pred 1.4. tekočega leta.

Upoštevanje smernic: smernice so upoštevane v OPPN. Zgoraj navedeni ukrepi so vključeni v dopolnjen osnutek Odloka o OPPN in sicer v 23. člen.

4. PREGLED POMEMBNIH OBSTOJEČIH IN PRIČAKOVANIH VPLIVOV PLANA

V okoljskem poročilu se skladno z *Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05)* opredelijo, opišejo in ovrednotijo pomembni vplivi izvedbe plana na: okolje, naravo, varstvo človekovega zdravja in na kulturno dediščino. Obravnavajo se:

- elementi okolja (zrak, tla, voda, hrup, elektromagnetno sevanje, svetlobno onesnaževanje),
- narava (vpliv na biotsko raznovrstnost in naravne vrednote),
- človek (družbeno okolje, zdravje),
- kulturna dediščina ter krajina.

V začetni fazi priprave okoljskega poročila se je na podlagi obstoječih podatkov, usklajevanjem z nosilci urejanja prostora izvedlo vsebinjenje, kjer se je določilo okoljske probleme in predvidelo bistvene vplive ob izvajanju plana na okolje, zdravje ljudi, naravo in kulturno dediščino. V sklopu vsebinjenja so se določile vsebine, ki bodo oziroma ne bodo v nadaljevanju vključene v presojo.

Tabela 3: Pregled opredelitev do sestavin okoljskega poročila

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
Tla	Izvedba plana vsebuje posege v prostor, ki bodo posredno vplivali na kakovost tal. Reliefne razmere območja se s planom ne bodo spreminjale, saj se poseg načrtuje v ravninskem delu ob obstoječih objektih. Poseg ne bo imel vpliva na erozijske in plazljive razmere na širšem območju. Posegi v tla zaradi širitve kmetijskih objektov bodo minimalni in ne bodo bistveno vplivali na kakovost tal. Posredni potencialni vpliv na kakovost tal bi plan lahko imel zaradi povečanega števila vzrejnih živali in s tem povečane količine gnojnice, ki jo je potrebno raztrositi na kmetijskih zemljiščih. Ti vplivi so obravnavani v poglavju Vode in sicer z vidika vplivov na kakovost tal in podzemne vode.	Izvedba posega ne bo imela vpliva na obstoječo stabilnost in kakovost tal. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo oziroma se obravnava v poglavju Vode, v povezavi z vplivi na kakovost podzemne in pitne vode.</u>
Gozd	Ureditve v sklopu plana ne posegajo na gozdna zemljišča. Območje plana tudi ne meji na gozd oziroma ne posega v območje gozdnega prostora. Tudi po dejanski rabi se plan ne nahaja na gozdnih zemljiščih. Zavod za gozdove je v mnenju o verjetnosti pomembnejših vplivov plana ugotovil, da OPPN ne bo imel negativnega vpliva na okolje z vidika gozdarstva in lovstva, gozd in funkcije gozda. Iz navedenih razlogov vsebina ni vključena v nadaljnjo obravnavo.	Izvedba posega ne bo vplivala na ohranjenost gozdov. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
Kmetijska zemljišča	Območje OPPN je po veljavni namenski rabi prostora opredeljeno kot kmetijsko zemljišče. Podlaga za načrtovanje gradnje na kmetijskih zemljiščih, brez spremembe namenske rabe prostora, izhaja iz 3. ea člena Zakona o kmetijskih zemljiščih. Ob naslednji spremembi krovnega prostorskega plana, se bo OPPN vnesel v namensko rabo prostora, verjetno kot površine podeželskega naselja (SK). Celotna površina OPPN znaša 1,7 ha. Od tega je približno 0,25 ha površin že v sedanjem stanju pozidanih. Širitev kmetije je posledica strožjih zahtev povezanih s povečanjem prostora za živali. Slednje zahteva modernizacijo kmetije, večjo učinkovitost opravljanja delovnih procesov, kar je vse predpogoj za uspešno poslovanje kmetijskega gospodarstva. S širitvijo bo omogočen razvoj kmetije in ohranjanje kmetijskega gospodarstva. S tem se bo zagotovilo tudi nadaljnjo obdelavo kmetijskih površin, kjer nosilec kmetijske dejavnosti že sedaj kmetuje. Površina posega na kmetijske površine, gleda na vse kmetijske površine v občini Domžale, je majhna, zato vplivov na oskrbo prebivalstva s kakovostno lokalno pridelano hrano ne bo oziroma se bo le-ta zaradi povečanja kmetije in njene modernizacije, povečala (večja pridelava mleka). Pridelovalni potencial kmetijskih površin se ne bo bistveno spremenil. Glede na zgoraj opisano, OPPN ne ima bistvenih vplivov na kmetijske površine. Poglavlje ni vključeno v nadaljnjo presojo.	Izvedba posega lahko pomembno vpliva na ohranjanje kmetijskih zemljišč in njihovega pridelovalnega potenciala. <u>Poglavlje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
Površinske vode	Na območju plana ob kmetiji Črničev ni površinskih vodotokov, tako da širitev območja kmetije ne bo vplivala na kakovostno stanje površinskih vodotokov. Enako na območju plana ni opredeljenih razredov poplavne nevarnosti. Posamezne kmetijske površine za raztros gnojevke se nahajajo ob vodotokih tako v občini Domžale, kot občini Vodice. Od 97 površin GERK-ov, kjer kmetijsko gospodarstvo vrši raztros gnojevke, se jih le 12 nahajajo v bližini vodotokov. Iz dokumenta Ekološka presoja vpliva na okolje (KGZ Maribor, št. 08E/2019, april 2019) izhaja, da skupna obremenitev kmetijskih zemljišč z dušikom na kmetijskem gospodarstvu, tudi z načrtovanim povečanjem števila vzrejnih živali, nižja od dovoljene mejne vrednosti (117 kg N/ha od dovoljenih 170 kg N/ha). Poleg tega se gnojenje kmetijskih površin ne izvaja v neposredni bližini vodotokov, temveč se upošteva odmik od priobalnega pasu. Ocenjujemo, da izvedba plana ne bo imela bistvenega vpliva na kakovostno stanje površinskih vodotokov ter na obstoječe poplaven razmere. Iz navedenih razlogov vsebina ni vključena v presojo.	Izvedba plana ne bo vplivala na kakovostno stanje površinskih voda ter na povečanje poplavne in erozijske ogroženosti. <u>Poglavlje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
Podzemne vode	Obstoječa kmetija se nahaja na širšem vodovarstvenem območju virov pitne v občini Domžale, širitev kmetije pa se prav tako načrtuje znotraj istega VVO. Prav tako se raztros gnojnice že sedaj vrši na kmetijskih površinah, ki se nahajajo znotraj VVO in tako bo tudi v bodoče, po razširitvi kmetije. Zaradi širitve kmetije in dejavnosti, ki bodo posledica te širitve ugotavljamo, da ima plan potencialno lahko vpliv na kakovostno stanje podzemne in posledično pitne vode. Širitev bo povzročila tudi zmanjšanje infiltracije padavinske vode v tla in s tem količinsko bogatenje podzemne vode. Ocenjujemo, da bo to zmanjšanje zanemarljivo majhno. Kljub temu je način odvajanja padavinske vode obravnavan v tem poglavju. Na podlagi lastnosti plana, načrtovanih ureditev ter posegov v prostor ocenjujemo, da plan potencialno lahko vpliva na kakovostno in količinsko stanje podzemnih voda, zato je sestavina okolja vključena v nadaljnjo presojo.	Izvedba posega lahko pomembno vpliva na izbrani cilj: <i>Ohranjanje dobrega kemijskega in mikrobiološkega stanja podzemnih voda in vodnih virov</i> <u>Pričakovani vplivi: N, T, D</u>
Narava	Širitev kmetije na lokaciji v Zgornjih Jaršah se ne načrtuje na naravovarstvenih območjih. Na območju občine Domžale se raztros gnojevke ne vrši na površinah, ki bi bile znotraj naravovarstveno pomembnih območij. Raztros gnojevke potekajo tudi na območju občine Vodice, med drugim tudi na GERK-ih v okolici Phliškega bajerja v Kosezah. S povečanjem števila vzrejnih živali se bo povečala tudi količina gnojevke za raztros, kar bi lahko negativno vplivalo na območja habitatov zavarovanih vrst dvoživk na travnikih oz. njihovi selitveni koridorji. V osnutka odloka o OPPN (Locus d.o.o., št. projekta 1703, julij 2019) so v 15. členu navedeni ukrepi za zmanjšanje vplivov na habitate zavarovanih vrst dvoživk na kmetijskih površinah na območju Phliškega bajerja. Ukrepi se nanašajo na GERK-e št. 5680757, 2458007, 3591689, 1041050, 1040369, 558437, 3591463, 1026553, 5430643, 4319381, 1026546, 1026549, ki se nahajajo najbližje bajerju. Na območju je opaženo intenzivno gnojenje v spomladanskem času, dodatno povečano gnojenje v času spomladanskih selitev lahko posledično še poveča negativen vpliv na dolgoročno preživetje populacij zavarovanih vrst, zato plan so potrebni ukrepi za zmanjšanje negativnih vplivov izvedbe plana na habitate zavarovanih vrst. Glede na to, da omenjene ukrepe plan vsebuje ocenjujemo, da širitev kmetije Černivec ne bo imela bistvenega vpliva na cilje ohranjanja habitata prisotnih zavarovanih/ogroženih živalskih vrst. Iz tega razloga poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.	Izvedba posega ne bo pomembno vplivala na ohranjanje habitatov prisotnih zavarovanih/ogroženih živalskih in rastlinskih vrst in habitatnih tipov na vplivnem območju plana <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
Kulturna dediščina	Znotraj območja OPPN ter v območju vplivov novih posegov ni enot kulturne dediščine, vpisanih v register kulturne dediščine. Iz tega razloga ugotavljamo, da plan verjetno ne bo pomembno vplival na kulturno dediščino. Ker ne gre za poseg, za katerega bi bilo potrebno izvesti presojo vplivov na okolje, za omenjeni plan ni potrebno izvesti predhodnih arheoloških raziskav za oceno arheološkega potenciala območja OPPN. Iz navedenih razlogov poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.	Izvedba plana ne bo vplivala na stanje kulturne dediščine. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI		

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
Kakovost zraka	Dodatne emisije v ozračje na območju plana, glede na obstoječe in predvidene dejavnosti, bodo majhne. Pomembnejše emisije v zrak bi lahko predstavljale vonjave zaradi povečanja števila objektov in števila glav živine za 140 (s 230 na 370 živali). Novi objekti se umeščajo severno od obstoječega lesno predelovalnega območja ter stran od najbližjih objektov. Obstoječi objekti imajo vstop obrnjen v smeri vzhod-zahod, kar pomeni da stanovanjski objekti v območju EUP JZ-04 niso neposredno izpostavljeni morebitnim vonjavam. V obstoječih hlevskih objektih so vpeljani ukrepi za zmanjšanje emisije vonjav v okolico. Vsa gnojevka, ki nastane pri vzreji živali, se zbira v lagunah. Hlevski objekt ima vgrajene ventilatorje z loputami, ki preprečujejo, da bi se vonjave ves čas širile v okolico izven objekta. Z OPPN se načrtuje nov hlevski objekt, v katerem bo zbiranje in čiščenje hlevov opravljal robot. Slednji bo zbiral gnoj s tal hleva v kanal, iz katerega bo gnojevka gravitacijsko odtekala v lagune za zbiranje gnojevke. Robot bo hkrati s pobiranjem gnoja tudi čistil tla. S tem bo preprečeno, da bi se gnoj in gnojevka dlje časa zadržala na tleh hleva, kar bi s časoma lahko privedlo do nastanka neprijetnih vonjav. Robotsko čiščenje lahko poteka ves čas ali po potrebi. Prezračevanje v novem hlevu bo urejeno na enak način, preko ventilatorjev, ki se bodo zapirali z loputo za preprečevanje širjenja vonjav v okolico. Ocenjujemo, da ima poseg lahko manjše daljinske vplive na kakovost zunanjega zraka zaradi vonjav na stanovanjsko območje JZ-04, a povečanje obstoječe dejavnosti na lokaciji ne bo bistveno poslabšalo bivalnih pogojev na širšem območju. V vzrejni proces so vpeljani ukrepi za zmanjšanje emisij neprijetnih vonjav v okolje. Iz navedenih razlogov poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.	Izvedba plana ne bo vplivala na kakovost zraka. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
Obremenitev s hrupom	Izvedba plana ne bo povečala obremenitev okolja s hrupom, saj se s planom ne načrtuje umeščanja takšnih dejavnosti, ki bi lahko predstavljale pomemben vir hrupa skladno z Uredbo o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08, 109/09, 62/10). Obstoječe območje kmetije (EUP JZ-01), skupaj s sosednjimi površinami lesno predelovalne dejavnosti, glede na veljavno plansko rabo (SK) ter določil Odloka o OPN (126. člen) sodi v območje III. stopnje varstva pred hrupom. OPPN se načrtuje na kmetijskih površinah (K1), ki so skladno z Odlokom o OPN opredeljene kot območje IV. stopnje varstva pred hrupom. Glede na namensko rabo z izvedbo OPPN ne bo prišlo do nastanka konfliktnih območij glede na stopnje varstva pred hrupom. Obstoječe prometne obremenitve po lokalni cesti mimo stanovanjskih objektov niso tolikšne, da bi povzročale bistvene vplive na varovanje zdravja ljudi. Izvedba ne bo povzročila bistvenega povečanja prometa na tem območju, zato ne predvidevamo povečanja kumulativnih vplivov prometa na hrup v okolici. Širitev kmetije se načrtuje v smeri proti severu, kar pomeni stran od najbližjih stanovanjskih objektov v EUP JZ-04. Ocenjujemo, da izvedba plana ni takšna, da bi lahko kumulativno z obstoječo in načrtovano kmetijsko dejavnostjo, pomembno povečala obremenitev hrupa v okolju.	Izvedba plana ne vpliva na okoljske cilje zmanjševanja obremenitev okolja s hrupom <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
Oskrba s pitno vodo	Območje plana leži na III. vodovarstvenem območju z blagim režimom varovanja, znotraj katerega se načrtuje širitev objektov obstoječe kmetije. Kot posledica povečanja kmetije bo tudi nastanek večje količine gnojevke, ki jo bo potrebno raztrositi na kmetijske površine. Nekatere izmed teh kmetijskih površin se nahajajo tudi znotraj vodovarstvenih pasov virov pitne vode na območju občine Domžale. Ukrepi znotraj posameznih pasov virov pitne vode so določeni z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepah za zavarovanje voda (Uradni vestnik občine Domžale, št. 5/98, 11/99). Odlok prepoveduje gnojenje znotraj najožjega pasu, med temo ko se znotraj ožjega pasu ne dopušča uporaba umetnih gnojil na bazi nitratov. Znotraj širšega VVO je gnojene dovoljeno. Zaradi potencialnih vplivov širitve kmetije ter raztrosa gnojnice na kmetijska zemljišča znotraj VVO, potencialno lahko nastanejo vplivi na kakovost podzemne in posledično pitne vode. Iz tega razloga je poglavje vključeno v nadaljnjo obravnavo.	Izvedba plana lahko pomembno vpliva na izbrani cilj: <i>Zagotavljanje oskrbe s skladno in zdravstveno ustrezno vodo.</i> <u>Pričakovani vplivi: N, T, D</u>
Ravnanje z odpadki	Viški izkopnega materiala, ki bodo nastali zaradi izvedbe plana (novi objekti) se bodo uporabili za nasutje in končno sanacijo območja. Na podlagi Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08, 61/11) tovrsten zemeljski izkop ne sodi med odpadke, saj se bo uporabil na samem območju urejanja oziroma gradbišču. Izvedba plana bo povzročila tudi nastanek dodatnih količin nenevarnih komunalnih odpadkov, ki bodo vključeni v sistem ravnanja z odpadki na območju občine. Drugi odpadki zaradi izvedbe plana ne bodo nastajali. Ocenjujemo, da plan ne bo imel bistvenega vpliva na povečano količino odpadkov in ravnanje z njimi, zato vsebina ni vključena v presojo.	Izvedba plana ne vpliva na okoljske cilje glede ravnanja z odpadki. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
Elektromagnetno sevanje	Ureditve v sklopu OPPN ne predvidevajo objektov ali posegov, ki bi bili vir elektromagnetnega sevanja v okolje. Prav tako tudi v obstoječem stanju znotraj območja kmetije ni prisotnih virov elektromagnetnega sevanja. Iz tega razloga je poglavje izločeno iz nadaljnje obravnave.	Izvedba posega ne bo imela bistvenega vpliva na obremenitev okolja z elektromagnetnim sevanjem. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>
Svetlobno onesnaženje	Na območju plana ni vgrajenih svetilk javne razsvetljave, saj gre za privatno zemljišče. Površine kmetijskega gospodarstva se širijo navzven, proti kmetijskim površinam, kjer so zgolj kmetijske površine. Južno od območja OPPN se nahaja obrtno-proizvodno območje. Zunanje manipulativne površine kmetije (predvsem pred gospodarskimi poslopji) bodo osvetljene z zunanjimi svetili, ki se in se bodo prižigale na senzor. V neposredni bližini območja plana ni stanovanjskih objektov. Ocenjujemo da izvedba plana ne bo bistveno pripomogla k povečanju porabe elektrike in s tem na obremenjenost okolja s svetlobnim onesnaženjem. Plan prav tako ne bo pomembneje vplival na zdravje in počutje ljudi zaradi svetlobnega onesnaževanja, saj v neposredni bližini ni objektov z varovanimi prostori, na katere bi lahko imela izvedba OPPN z vidika svetlobnega onesnaženja, potencialni vpliv. Iz navedenih razlogov vsebina ni bila vključena v nadaljnjo obravnavo.	Izvedba posega ne bo imela bistvenega vpliva na zagotavljanje ciljnih vrednosti porabe električne energije ali obremenitev okolja s svetlobnim onesnaženjem. <u>Poglavje ni vključeno v nadaljnjo presojo.</u>

5. OPIS STANJA OKOLJA IN UGOTAVLJANJE, VREDNOTENJE TER OCENA PREDVIDENIH VPLIVOV NA OKOLJE

5.1 PODZEMNE VODE

5.1.1 Okoljski cilji in kazalci na področju varstva podzemnih voda

Okoljski cilji na področju varstva podzemnih voda so ohranjanje oz. doseganje stanja podzemne vode v vodnih telesih podzemne vode z dobrim kemijskim in količinskim stanjem ter zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode. Okoljski cilji na podlagi *Uredbe o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12, 66/16)* so doseženi, če se stanje podzemnih voda ne poslabšuje. Poleg tega so okoljski cilji doseženi tudi takrat, ko je preprečen vnos nevarnih onesnaževal in omejen vnos drugih onesnaževal v podzemno vodo, ki pomenijo obstoječe ali mogoče tveganje za podzemno vodo.

Okoljski cilji plana

1. Ohranjanje in doseganje dobrega kakovostnega stanja podzemnih voda

Kazalci vrednotenja

1. obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi

5.1.2 Zakonodaja na področju varstva površinskih voda

Okoljski cilji so določeni na podlagi normativnih izhodišč, ki izhajajo iz zakonskih podlag:

- Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15)
- Uredba o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12, 66/16)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11, 15/16)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu onesnaževanja podzemne vode (Ur. l. RS, št. 49/06, 114/09, 53/15)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu stanja podzemne vode (Ur. l. RS, št. 66/17)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17)
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik občine Domžale, št. 5/98, 11/99)

5.1.3 Merila vrednotenja in metode ugotavljanja vplivov plana

Vpliv izvedbe plana na kakovost površinskih voda se vrednoti v odnosu do zastavljenih okoljskih ciljev z uporabo meril vrednotenja, predpisanih z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov je navedena v spodnji tabeli.

Vpliv izvedbe plana na podzemne vodotoke se kaže predvsem na podlagi:

- kakovost vodotoka na podlagi vrednotenja ekološkega stanja površinskih voda s programom monitoringa
- preprečevanje povečanja poplavne in erozijske ogroženosti;

Lestvica velikostnih razredov z načinom vrednotenja vplivov izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

Razred učinka	Opredelitev razreda učinka	Metodologija vrednotenja
Kazalec vrednotenja: obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi		
A	ni vpliva/pozitiven vpliv	Izvedba načrta ne bo ustvarila novih virov onesnaževanja podzemnih voda (v občini tudi ni bistvenih obstoječih virov onesnaženja) Pozitiven vpliv bo z izvedbo načrta, ki predvideva sanacijo obstoječih virov onesnaževanja podzemnih voda, novih ne bo.
B	vpliv je nebitven	Izvedba načrta bo povzročila pojav manjših novih virov onesnaževanja podzemnih voda, z nebitvenim vplivom na kakovost podzemnih voda.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba načrta bo povzročila pojav novih virov onesnaževanja podzemnih voda, z nebitvenim vplivom na kakovost podzemnih voda, v primeru izvedbe omilitvenih ukrepov.
D	vpliv je bistven	Izvedba načrta bo povzročila pojav novih virov onesnaževanja podzemnih voda, z bistvenim vplivom na kakovost podzemnih voda.
E	uničujoč vpliv	Izvedba načrta bo povzročila pojav novih virov onesnaževanja podzemnih voda, z uničujočim vplivom na njihovo kakovost.

5.1.4 Obstoječe stanje okolja

Kakovostno stanje podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi

Kakovostno stanje površinskih voda je opredeljeno s kemijskim in ekološkim stanjem. Kemijsko stanje vodotokov predstavlja njihovo obremenjenost s prednostnimi snovmi, za katere so na območju držav Evropske skupnosti postavljeni enotni okoljski standardi kakovosti. Kemijsko stanje vodnih teles površinskih voda je lahko dobro ali slabo. Ekološko stanje površinskih voda se ugotavlja na podlagi bioloških, splošnih fizikalno-kemijskih in hidromorfoloških elementov ter posebnih onesnaževal. Na podlagi vrednotenja bioloških in splošnih fizikalno-kemijskih elementov ekološkega stanja ter posebnih onesnaževal se jih razvrsti v pet razredov: zelo dobro, dobro, zmerno, slabo ali zelo slabo ekološko stanje.

Pretežni del nižinskega območja občine Domžale zavzema vodno telo podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje. V tem delu se nahaja tudi obravnavano območje plana ter vsa kmetijske zemljišča, kjer se vrši raztros gnojnice. Vzhodni, manjši del občine sega v vodno telo Posavsko hribovje do osrednje Sotle.

Na območju občine Domžale sta v okviru vodonosnika Savska kotlina in Ljubljansko Barje vzpostavljeni dve merilni mesti monitoringa kakovosti podzemne vode. Območju kmetije Černivec se najbližje merilno nahaja severno od proizvodnega območja Lek (merilno mesto črpališče Lek). Drugo merilno mesto v občini Domžale je v južnem delu občine na kmetijskih površinah (merilno mesto Dom-1/14). Na širšem območju Kamniško-Mengeškega polja sta še dve merilni mesti, ki se nahajata v sosednji občini Mengeš. Vsa štiri merilna mesta kakovosti podzemne vode se nahajajo na območju strnjenih kmetijskih površin.

Vodno telo podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje sodi vodonosnike z medzrnsko poroznostjo. Tovrstni vodonosniki so zaradi intenzivnih človekovih dejavnosti med bolj obremenjenimi in posledično bolj ranljivi za onesnaženje. Delež kmetijskih in grajenih območij znaša več kot 75 %. Ranljivost je v pretežnem delu območja telesa zelo visoka do izredno visoka. Kljub temu iz Poročila o kemijskem stanju podzemne vode v Sloveniji za leto 2018 (ARSO, april 2019) izhaja, da je bilo v letih od 2012 do 2018 kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje, dobro.

Tabela 4: Prikaz kemijskega stanja VTPodV 1001 Savska kotlina in Ljubljansko Barje med leti 2012-2018 (ARSO, 2019)

Šifra VTPodV	Ime VTPodV	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1001	Savska kotlina in Ljubljansko barje	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro

Rezultati analize trendov v Poročilu (ARSO, april 2019) so pokazali, da vsebnost nitrata, atrazina in desetil-atrazina na večini merilnih mest upada, med drugim tudi na merilnem mestu Črpališče Lek. Za merilno mesto standardi kakovosti za nitrat v letu 2018 niso bili preseženi. Enako velja tudi za ostala tri merilna mesta na Kamniško-mengeškem polju. Prav tako za nobeno izmed merilnih mest na območju Kamniško-mengeškega polja niso bili preseženi standardi kakovosti za pesticide in njihove razgradne produkte. V Poročilu so navedeni tudi rezultati meritev vsebnosti lahkihhalapnih halogeniranih ogljikovodikov, ki odražajo industrijsko obremenitev podzemne vode. Nobeno izmed merilnih mest kakovosti podzemne vode na območju občin Domžale in Mengeš ni prekomerno obremenjeno s tovrstnimi snovmi.

Izvedene meritve kakovosti podzemne vode na izbranih merilnih mestih ter trendi kažejo, da kemijsko stanje vodonosnika podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje ni podvrženo prekomernemu onesnaževanju z organskimi in anorganskimi snovmi, ki izvirajo iz kmetijske dejavnosti, urbanizacije ter obremenitve podzemnih voda zaradi industrijske dejavnosti. Vsa strnjena naselja v občini Domžale, ki se nahajajo v bližini strnjenih kmetijskih površin, so ustrezno priključena na kanalizacijsko omrežje, ki se zaključuje na CČN Kamnik-Domžale.

Na kakovost podzemne vode vpliva tudi njena globina, v povezavi z geološko sestavo prepustnostjo sedimentov. Peščeno prodati zasip Mengeško - Domžalskega polja vsebuje veliko melja, vmes pa so plasti in vložki neprepustne gline, glinastega proda in konglomerata, ki so debele do 6 m. Vrednosti koeficienta vodoprepustnosti uvrščajo prodni zasip med dobro vodoprepustne sedimente. Iz meritev glavin na podzemne vode na območju Kamniško Domžalskega polja izhaja, da je na območju vrtin Črnava in Homec nadmorska višina podzemne vode med 301 m in 309 m kar je med 20 m in 29 m pod površjem. Na območju piezometra Mengeš (južno od Kanala Pšate) je nivo podzemne vode med 296 m in 300 m kar je med 16 m in 20 m pod površjem.

5.1.5 Vplivi plana na okolje

Kakovostno stanje podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi

Širitev kmetije se načrtuje na območju vodovarstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja - Cona 3, ki je določen z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepah za zavarovanje voda (Uradni vestnik, Občina Domžale, št. 5/1998, 11/99). Odlok v 10. členu dovoljuje gradnjo tovrstnih objektov v vplivnem varstvenem pasu z blagim režimom

zavarovanja (cona 3), pri čemer je potrebno vse odpadne in tehnološke odpadne vode odvajati v javno kanalizacijo. V hlevu ne bodo nastajale tehnološke odpadne vode. Komunalne odpadne vode iz sanitarij bodo odtekale v javno kanalizacijsko omrežje. Posledica širitve kmetije bo obratovanje novega hleva in povečanje števila vzrejnih živali, pri čemer bo nastajala večja količina gnojnice glede na sedanje stanje. Gnojnica se preko vodotesnega kanala zbira in gravitacijsko odvaja v vodotesne lagune za zbiranje gnojevke. Obstoječa laguna za zbiranje gnojevke je kapacitete 2.200 m³. Zaradi širitve kmetije se bo uredilo dve novi laguni kapacitete 2.000 m³ skupaj. Ugotavljamo, da so glede odvajanja odpadnih komunalnih vod iz sanitarij ter odvajanje gnojevke iz hlevov do lagun začasno shranjevanje gnojevke ureditve skladne z določbami Odloka o VVO.

12. člen Odloka o VVO določa, da je za vse posege v varstvene pasove, ki jih omogoča in dovoljuje Odlok, mora investitor pridobiti oceno vpliva predvidenega posega na vodni vir. Za potrebe priprave OPPN je bila izdelan dokument Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za OPPN za širitev kmetije Černivec v Jaršah v občini Domžale (MA projekt, s.p., št. projekta MA 06/2019, april 2019). V nadaljevanju podajamo povzetke ugotovitev Analize tveganja.

Na območju posega se podtalnica nahaja 16 metrov pod površjem. Najnižja točka izkopa načrtovanih objektov za njihovo temeljenje je 3 metre pod površjem (izkop za lagune ter kanala v objektu hleva za odvajanje gnojevke do lagun). Glede na navedeno so upoštevana določila Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11, 15/16).

V Analizi tveganja se je preučevalo različne scenarije razvoja morebitnih nezgodnih dogodkov v primeru izvedbe OPPN: scenarij normalnega poteka, alternativni scenarij in scenarij najslabše možnosti (izjemnega dogodka). Pri tem se je upoštevalo vrste načrtovanih objektov (hlev, lagune, silos in globina gradnje objektov), način ravnanja z gnojevko na območju OPPN ter ekotoksikološke značilnosti potencialnih onesnaževal na območju OPPN (gorivo, gnoj, gnojevka), pri čemer se je upoštevalo mobilnost potencialnih onesnaževal glede na njihove kemijske lastnosti ter hidrogeološke značilnosti vodonosnika. Največje tveganje za onesnaženje vodnega vira predstavlja scenarij izjemnega dogodka, kjer bi potencialno lahko prišlo do velikih odstopanj od predvidenega normalnega poteka izvajanja del in projekta. V času gradnje se je upoštevalo primer razlitja nevarnih snovi iz delovnih strojev. V času obratovanja se je kot izjemen dogodek upošteval izliv čistil in tehničnih kemikalij za vzdrževanje hleva, izliv tehničnih tekočin, puščanje kanala in lagun za zbiranje gnojevke, raztros gnoja izven hleva in požar v obstoječih in novih kmetijskih objektih. Na podlagi omenjenih izhodišč je bilo podano tudi tveganje za onesnaženje vodnega telesa.

V času gradnje je bilo za primer scenarija najslabše možnosti ugotovljeno, da bi bila relativna občutljivost (S) nad dovoljeno vrednostjo, ki jo določa Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. V času obratovanja je bilo za primer onesnaženja z mineralnimi olji in nitrati (gnojevka), ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov, za primer scenarija najslabše možnosti ugotovljeno, da je relativna občutljivost (S) pod dovoljeno mejo, ki jo določa Pravilnik. Pri tem je bilo pri scenariju najslabše možnosti (nitrati) tveganje za onesnaženje vodnega telesa ugotavljano za primer najvišjih vhodnih vrednosti nitratov, ki bi lahko ogrozile podzemno vodo. Verjetnost, da bi se tak dogodek zgodil je izjemno majhna.

Analiza tveganja navaja tudi varstvene ukrepe, ki izhajajo iz zakonodaje in tiste, ki so z OPPN že predvideni (tako za čas gradnje kot obratovanja). Varstveni ukrepi v času gradnje, ki so s planom in

projektom že predvideni, so:

- gradnja objektov se bo izvedla nad najvišjo gladino podzemne vode
- z gradnjo se ne bo posegalo v območje nihanja podzemne vode v vodonosniku,
- dno kanalov za gnojevko ter dno lagune za začasno shranjevanje gnojevke bo več kot 2 m nad najvišjo gladino podzemne vode.
- zaradi predvidenih posegov v okviru OPPN ne bo zmanjšana transmisivnost vodonosnika oziroma ne bo zmanjšana prostornina vodonosnika ali presekan tok podzemne vode.

Varstveni ukrepi v času gradnje, ki so že upoštevani v planu oziroma projektu, so:

- V objektu bodo uporabljali vodo le za napajanje živine, občasno čiščenje prostorov ter redno čiščenje opreme v molzišču in mlekarnici,
- urejen bo celovit zajem gnojevke in gnoja,
- urejene bodo vodotesne in kislino odporne lagune za gnojevko in ostali sistemi za zbiranje in prečrpavanje gnojevke; enako velja za gnojišče in silose,
- ogrevanja hlevskih površin ne bo.

Analiza tveganja podaja tudi omilitvene in zaščitne ukrepe v času gradnje in obratovanja, ki so podani tudi v okoljskem poročilu.

Izvedba OPPN bo povečala količino nastale gnojevke zaradi povečanja staleža vzrejnih živali in sicer iz sedanjih 230 (161,4 GVŽ) na 370 (285,25 GVŽ). Po Uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17) morajo znašati najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za živinska gnojila za govedo na kmetiji Černivec, glede na predvideno število živali, najmanj 3.150 m³. Skupne potrebne kapacitete za skladiščenje gnoja morajo znašati 82,00 m³. Skupne obstoječe kapacitete in kapacitete iz projektne dokumentacije za širitev kmetije znašajo 2200 m³ (obstoječe) in 2300 m³ (projektirane), kar predstavlja 4.500 m³. Skupne obstoječe kapacitete za skladiščenje gnoja znašajo 240 m³. Z OPPN se tako, ob upoštevanju obstoječih skladiščnih kapacitet, predvidevajo zadostne kapacitete za skladiščenje gnojevke, gnojnice in gnoja.

Iz Ekološke presoje vpliva na okolje (KGZ Maribor, št. 08E/2019, april 2019) izhaja, da imaenja kmetijsko gospodarstvo pred investicijo v dejanski uporabi 151,37 ha kmetijskih zemljišč. Trenutno je kmetijsko gospodarstvo v postopku pridobivanja še 20,0 ha kmetijskih površin, skupaj torej 171,37 ha. Slednje se je tudi upoštevalo pri ugotavljanju skupne obremenitve kmetijskih zemljišč z vnosom dušika v tla.

Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov v 3. členu določa, da je zaradi varstva voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, celotno območje Republike Slovenije opredeljeno kot ranljivo območje. Tako je na vodovarstvenih območjih določeno, da vnos dušika iz živinskih gnojil ne sme presegati 170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva.

Ekološka presoja pri vrednotenju vnosa dušika v tla je upoštevala skupno površino 171,37 ha, ki jih bo imelo kmetijsko gospodarstvo v uporabi. Glede na predvideno povečanje števila vzrejnih živali po izvedbi plana, bo skupna obremenitev kmetijskih zemljišč na kmetijskem gospodarstvu po investiciji znašala **117 kg N/ha** letnega vnosa, kar je manj od dovoljenih **170 kg N/ha**. Ob upoštevanju kmetijskih površin gnojenih z živinskimi gnojili 171,37 ha, in staležu 285,25 GVŽ, bo predstavljala obremenitev kmetijskih površin **1,66 GVŽ/ha**, kar je tudi manj od dovoljene **2,5 GVŽ/ha**. Iz navedenega lahko zaključimo, da s širitvijo kmetijskega gospodarstva ter ob

upoštevanju površine vseh kmetijskih zemljišč v uporabi, ne bo prekoračena mejna vrednost vnosa dušika v tla, ki je dovoljena z Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17).

Ocenjuje se, da plan ob upoštevanju ravnanja z organskim gnojem, z vodenjem evidenc o porabi gnoj, izdelanimi gnojilnimi načrti o količini porabljenega na lastnih površinah ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, ki so bili podani z analizo tveganja, ne bo imela negativnega vpliva na izbrani kazalec vrednotenja.

Tabela 5: Ocena vplivov na kakovost podzemnih voda

Kakovost površinskih vodotokov	Neposredni vpliv	Daljinski vpliv	Skupni vpliv
Kakovostno stanje podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov

5.1.6 Omilitveni ukrepi

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Širitev pozidave znotraj varstvenega pasu z blagim režimom varovanja (Cona 3) bi potencialno lahko imelo vpliv na kakovost podzemnih voda.	UKREPI – GRADNJA: - Med gradnjo je potrebno zagotoviti reden geotehnični nadzor. V času izvedbe izkopov mora biti stalno prisoten nadzornik gradbišča. - Pri zunanjih ureditvah se uporabi zemljina, ki je na lokaciji že prisotna. Po potrebi se lahko uporabi tudi neonesnaženo zemljino z drugih lokacij, ki je po sestavi tlom in podtalju enaka ali podobna glede na mineralni ali mineralno organski material, če analize te zemljine pokažejo, da le-ta ni onesnažena. - Izkopi naj se izvajajo v suhem vremenu, saj bo čas za ukrepanje pri odstranitvi morebitnega onesnaženja zemljine v primeru izliva goriva ali motornega olja iz gradbenega stroja bistveno krajši, možnost za onesnaženje podzemne vode pa bo bistveno zmanjšana. - Znotraj območja OPPN se predvidi lokacija za začasno skladiščenje gradbenih odpadkov in lokacijo za gradbene stroje na utrjeni površini izven gradbene jame. Za morebiten nastanek nevarnih odpadkov naj se določi mesto za skladiščne posode znotraj gradbišča. Skladiščne posode morajo biti iz odpornih materialov (glede na skladiščene snovi), zaprte in ustrezno označene. - Za primer nastopa izjemnih dogodkov (npr. razlitje oz. onesnaženje površine tal z naftnimi derivati iz gradbenih strojev ali transportnih vozil) ali z neznanimi tekočinami, mora biti pripravljen poslovnik za takojšnje ukrepanje. V poslovniku morajo biti določene	Ukrep bo pripomogel k ohranitvi kakovostnega stanja vodnega telesa podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi OPPN. Za ukrep je odgovorna občina, investitor ter izvajalec del.

	pooblaščen osebe, ki so odgovorne za organizacijo intervencije. <u>UKREPI - OBRATOVANJE</u> <u>HLEV, JAMA ZA GNOJEVKO, SILOSI:</u> - Tlak hleva, jame za gnojevko in silosov mora biti izveden vodotesno in odporno na jedke snovi. Tlake se mora redno pregledovati (voden dnevnik pregledov), morebitne poškodbe morajo biti takoj sanirane. - Jama za gnojevko naj bo prekrita tako, da se bo prihajalo do spiranja gnojevke v podtalje. <u>NOVA LAGUNA ZA ZBIRANJE GNOJEVKE, ODVODNI KANALI Z GNOJEVKO IZ HLEVA:</u> - Laguna, kanali za zbiranje gnojevke, prečrpališče ter povezovalne cevi morajo biti izvedene protilomno in v skladu s protipotresnimi predpisi ter popolnoma nepropustno, kar je potrebno dokazati z občasnimi (1x letno) testi vodotesnosti. - Notranjost obeh lagun ter vseh odvodnih kanalov v hlevu in povezovalnih cevi, mora biti prevlečena z oplasčem, ki bo preprečeval neposredni stik z betonsko konstrukcijo lagun ter odvodnih kanalov in bo odporen na kemično in biokemično delovanje gnojevke. - Dno in stene lagune ter sistema za zbiranje gnojevke se mora redno pregledovati ob vsakem praznjenju (voden dnevnik pregledov), morebitne poškodbe morajo biti takoj sanirane. <u>ZUNANJE POVRŠINE:</u> - Povožne površine morajo biti utrjene, neprepustne in obrobljene z robniki, padavinske vode s povoznih površin morajo odtekat preko lovilcev olj v kanalizacijo padavinskih vod. - Izven vplivnega območja povoznih površin ter površin, kjer se vrši črpanje in pretovor gnojevke, gnoja ali silaže, naj se uredi ponikovalnice. - Prepovedano je izlivanje nevarnih odpadkov (usedline in gošče iz lovilca olj) na tla in s tem posredno v podzemno vodo. - Za vse interne kanalizacijske sisteme in lovilce olj se zagotovi neprepustna izvedba z opravljenim preizkusom in atestom. <u>DELO S KEMIČNIMI PRIPRAVKI:</u> - Zagotovi se celovit nadzor nad količinami in vrstami kemičnih pripravkov pri izvajanju kmetijske dejavnosti. Vsi kemični pripravki (npr. umetna gnojila) naj bodo le v originalni embalaži, ki je ustrezno označena (ime kemikalije, oznaka nevarnosti...), - Na mestih uporabe kemičnih pripravkov je potrebno namestiti posode z namenskim absorpcijskim sredstvom.		
--	--	--	--

5.1.7 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanje
Kakovostno stanje podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z	Ob upoštevanju ukrepov, ki so določeni z analizo tveganja in navedeni v okoljskem poročilu ocenjujemo, da monitoring	/	/

organskimi in anorganskimi snovmi	podzemne vode z vpeljavo novih opazovalnih vrtin, glede na gradbeno tehnične rešitve, ni potrebna. Glede na vrsto objekta in dejavnosti, ki se bodo vršile ocenjujemo, da ne obstaja verjetnost nastanka neposrednega ali posrednega izliva onesnaževal v podzemno vodo in sicer tako v času gradnje kot obratovanja.		
-----------------------------------	---	--	--

5.1.8 Viri

- PISO, <https://www.geoprostor.net/piso/ewmap.asp?obcina=DOMZALE>, november 2019
- Atlas voda, (<https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=11785b60acdf4f599157f33aac8556a6>), november 2019
- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za OPPN za širitev kmetije Černivec v Jaršah v občini Domžale (MA projekt, s.p., št. projekta MA 06/2019, april 2019)
- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega vira telesa podzemne vode zaradi izvajanja dejavnosti na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenem območju (Geologija d.o.o. Idrija, št. poročila 4388-258/2019-01, november 2019)
- Ekološka presoja vplivov na okolje (Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, 08E/2019, april 2019)
- OPPN za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah, Izhodišča za pripravo OPPN, Locus d.o.o., maj 2019
- Poročilo o kemijskem stanju podzemne vode v Sloveniji za leto 2018 (ARSO, april 2019)

5.2 VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI

5.2.1 Oskrba z zdravstveno ustrezno pitno vodo in varstvo vodnih virov

5.2.1.1 Okoljski cilji in kazalci s področja oskrbe s pitno vodo in varstva vodnih virov

Okoljski cilj plana je zagotavljanje oskrbe s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo. Za oceno vplivov izvedbe plana na okoljske cilje za oskrbo prebivalstva na vplivnem območju predmetnega plana je uporabljena Uredba o oskrbi s pitno vodo (Ur. l. RS, št. 88/12).

Okoljski cilji plana

1. Zagotavljanje oskrbe s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Kazalci vrednotenja

1. sprememba namenske rabe znotraj VVO.
2. delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij

Indikativni kazalec vplivov plana varno oskrbo prebivalstva z zdravstveno ustrezno pitno vodo je ogroženost vodnih virov, s katerimi se oskrbuje prebivalstvo s kakovostno pitno vodo. Obstoječa kakovost pitne vode je bila ocenjena na podlagi razpoložljivih podatkov o monitoringu kakovosti črpališč za pitno vodo v okviru državnega monitoringa, ki ga izvaja ARSO, na osnovi podatkov namenske rabe znotraj VVO in na osnovi podatkov pridobljenih od upravljalca vodnega vira. Vrednotenje vplivov smo izvedli preko posrednih kazalcev, ki odražajo namensko rabo znotraj VVO ter s tem posledično pritiske ter možne vplive na kakovost vodnih virov za zdravstveno ustrezno pitno vodo. Vpliv plana preko posrednega kazalca glede deleža prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, smo vrednotili z namenom ugotavljanja ali izvedba plana omogoča oskrbo z zdravstveno ustrezno pitno vodo.

5.2.1.1 Zakonodaja na področju oskrbe s pitno vodo

- Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15)
- Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Ur. l. RS, št. 83/12)
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik občine Domžale, št. 5/98, 11/99)
- Odlok o varstvenih pasovih vodnega vira Homec in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik občine Domžale, št. 5/98, 11/99)
- Odlok o varstvenih pasovih vodnega vira Črnava in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik občine Domžale, št. 5/98, 11/99)
- Uredba o oskrbi s pitno vodo (Ur. l. RS št. 88/12)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17)

5.2.1.2 Merila za vrednotenje in metode ugotavljanja vplivov plana

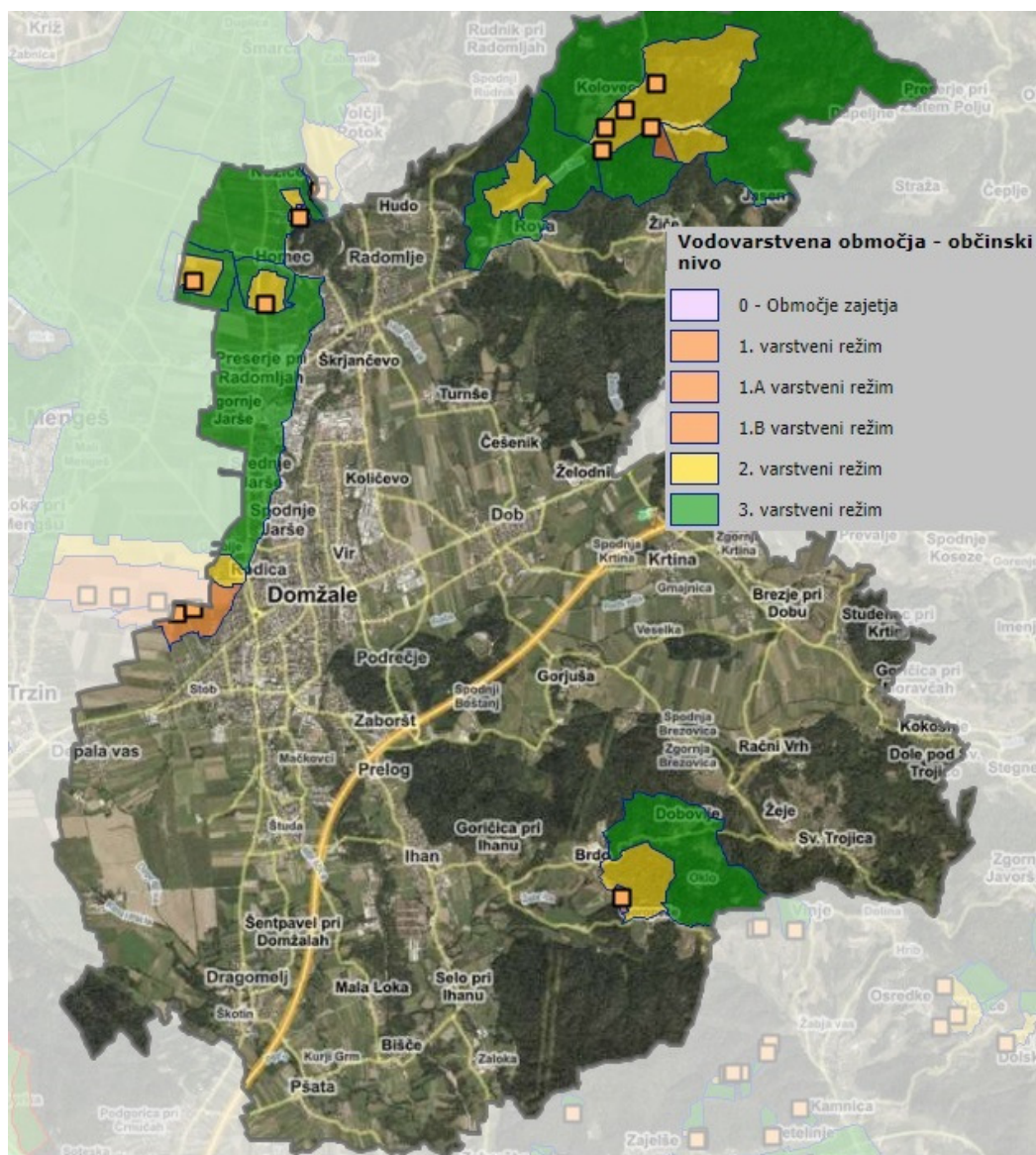
Tabela 6: Metodologija vrednotenja vplivov izvedbe plana na oskrbo z zdravstveno ustrezno pitno vodo

Razred učinka	Opredelitev razreda učinka	Metodologija vrednotenja
Kazalec vrednotenja: <i>Sprememba namenske rabe znotraj VVO</i>		
A	ni vpliva/pozitiven vpliv	V okviru plana opredeljena namenska raba prostora na kakovost vodnih virov za oskrbo s pitno vodo ne bo imela vpliva oziroma bo vpliv pozitiven v smislu zdravstvene ustreznosti.
B	vpliv je nebistven	V okviru plana opredeljena namenska raba prostora na kakovost vodnih virov za oskrbo s pitno vodo ne bo imela bistvenega vpliva v smislu zdravstvene ustreznosti.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	V okviru plana opredeljena namenska raba prostora na kakovost vodnih virov za oskrbo s pitno vodo ne bo imela bistvenega vpliva zaradi izvedbe učinkovitih omilitvenih ukrepov.
D	vpliv je bistven	V okviru plana opredeljena namenska raba prostora ima lahko na kakovost vodnih virov za oskrbo s pitno vodo bistvene vpliv v smislu zdravstvene ustreznosti.
E	uničujoč vpliv	V okviru plana opredeljena namenska raba prostora ima lahko na kakovost vodnih virov za oskrbo s pitno vodo uničujoč vpliv v smislu zdravstvene ustreznosti.
Kazalec vrednotenja: <i>delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij</i>		
A	ni vpliva/pozitiven vpliv	Delež prebivalstva, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, se ne bo spremenil oz. se bo povečal. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo iz lastnih zajetij se ne bo spremenil oziroma se bo zmanjšal.
B	vpliv je nebistven	Delež prebivalstva, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, se bo nekoliko zmanjšal. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo iz lastnih zajetij se ne bo spremenil glede na obstoječe stanje.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov se delež prebivalstva, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, ne bo zmanjšal oziroma se bo povečal. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo iz lastnih zajetij se bo zaradi omilitvenih ukrepov, zmanjšal oziroma ostal na sedanji ravni.
D	vpliv je bistven	Delež prebivalstva, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, se bo bistveno zmanjšal. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo iz lastnih zajetij se bo glede na obstoječe stanje, delno povečalo.
E	uničujoč vpliv	Delež prebivalstva, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda, se bo zmanjšala do stopnje, ko je ogroženo zdravstveno stanje prebivalstva. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo iz lastnih zajetij se bo glede na obstoječe stanje, močno povečalo.

5.2.2 Obstoječe stanje okolja

Namenska raba znotraj vodovarstvenih območij

Na območju občine Domžale se skupno nahaja 12 vodovarstvenih območij (slika spodaj), ki so zavarovani z občinskimi Odloki o zavarovanju vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda. Za varovanje vodnih virov na nižinskem območju kmetijskih površin je v veljavi Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda, Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v območju Občine Domžale in ukrepih za zavarovanje voda ter Odlok o varstvenih pasovih vodnega vira Črnava in ukrepih za zavarovanje voda (vsi Uradno vestnik občine Domžale, št. 5/98).

Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij na območju občine Domžale
(vir: PISO, november 2019)

Znotraj najožjih in ožjih vodovarstvenih pasov virov pitne vode je poselitev na območju občine Domžale redka ali je ni. Vodni viri Brdo nad Ihanom, Kolovec-dolomit ter Kolovec-Mrzli studenec se nahajajo na gozdnem območju. Znotraj najožjega in ožjega pasu vodnih virov I, II, III, IV, V je v manjšem obsegu prisotna poselitev na območju naselja Domžale (Groblje z oddelkom Biotehniške fakultete). Znotraj ožjega območja vodnega vira Črnava ni poselitve, znotraj vodnega vira Homec pa so prisotni posamezni stanovanjski objekti.

Prevladujočo namensko raba stavbnih znotraj širšega VVO virov pitne vode I, II, III, IV, V in DG I predstavljajo stanovanjske površine (SS, SK), zelene površine (ZP, ZS) ter centralne dejavnosti (CD, CU). Površine proizvodnih območij so opredeljene na lokaciji proizvodnega obrata Lek Mengeš (EUP PS-01, PS-39) ter gospodarske cone Jarše (prevladujejo trgovske in storitvene dejavnosti).

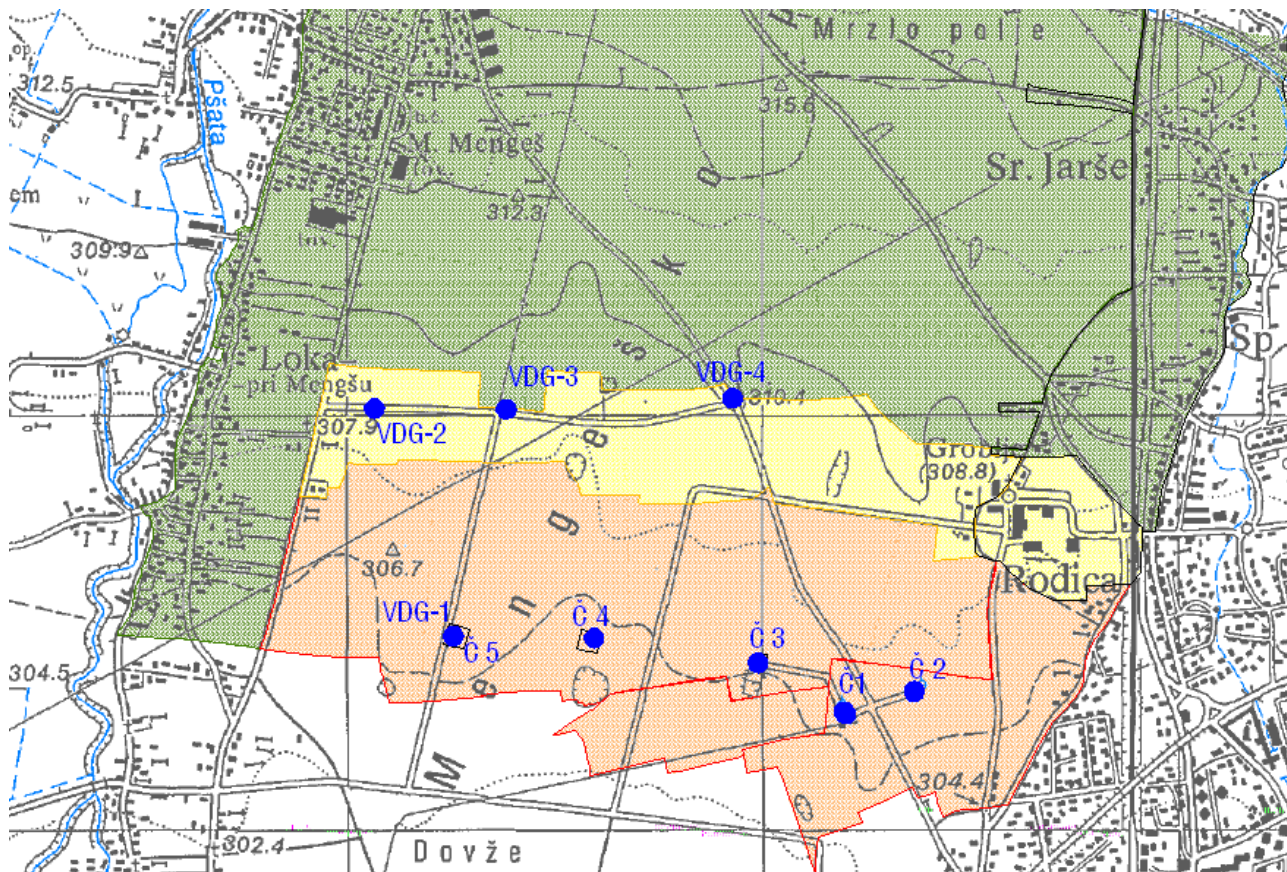
OPPN za širitev kmetije Černivec se nahaja znotraj širšega vodovarstvenega pasu virov pitne vode I, II, III, IV, V in DG I. Prav tako se večina kmetijskih zemljišč za raztros gnojevke nahaja znotraj širšega vodovarstvenega območja omenjenih virov pitne vode. Posamezna kmetijska zemljišča za raztros gnojevke se nahajajo tudi znotraj ožjega in širšega VVO virov pitne vode Homec in Črnava. Širše vodovarstveno območje omenjenih vodnih virov na območju občine Domžale je poseljeno pretežno po vzhodnem robu.

delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij

Občina Domžale črpa večino pitne vode za oskrbo prebivalcev iz zajetij na aluvialnem nanosu Kamniške Bistrice na Kamniško-Domžalskem polju. Območje OPPN kot tudi večina kmetijskih zemljišč za raztros gnojevke, se nahaja znotraj vodovodnega sistema Domžale-Mengeš-Trzin, ki skupno oskrbuje več kot 35.000 prebivalcev na podsistemih Domžale, Trzin in Mengeš. V občini Domžale podsistem zajema večino naselij, enako velja tudi za občino Trzin. V občini Mengeš se iz vodovodnega sistema oskrbujeta naselji Topole in severni del Mengša.

Vir pitne vode vodovodnega sistema so črpališča Č-1, Č-2, Č-3, Č-4, Č-5, VDG1, VDG3. Voda vodovodnega sistema Domžale - Mengeš - Trzin je kakovostna in pred distribucijo uporabnikom v normalnih pogojih ne potrebuje dezinfekcije. Preventivno se z minimalno količino dezinfekcijskega sredstva izvaja dezinfekcija pitne vode le v obdobju visokih temperatur. Kloriranje se izvaja avtomatsko s plinskim klorom, na podlagi izmerjene koncentracije. Za podsistem Mengeš je rezervni vodni vir črpališče Č-Černjava (Lek). Pred distribucijo vode v omrežje iz črpališča Lek se voda dezinficira.

Vodnjaki Č-1, Č-2, Č-3, Č-4 in Č-5 črpajo vodo iz kvartarnega vodonosnika, globoki vodnjaki DG-1, VDG-2, VDG-3 in VDG-4 pa so izvrtani skozi kvartarne sedimente v dolomitni vodonosnik. Globoki vodnjaki so opremljeni tako, da črpajo vodo iz dolomitnega vodonosnika. Vodovarstvena območja so sprejeta za kaptažne vrtine Č-1, Č-2, Č-3, Č-4 in Č-5. Za globoke vodnjake, ki črpajo vodo iz dolomitnega vodonosnika, vodovarstvena območja niso določena. To so vodnjaki VDG-1, VDG-2, VDG-3 in VDG-4.

Slika 9: Lokacije vodnjakov v črpališču in karta vodovarstvenih območij

(vir: Analiza tveganja, Geologija d.o.o., Idrija, november 2019)

Glede na trenutno stanje oskrbe s pitno vodo ter obratovanjem vodovodnega omrežja lahko ugotovimo, da je oskrba s pitno vodo na območju občine Domžale ustrezno rešena. Vodovodno omrežje je zgrajeno v vseh naseljih. Delež prebivalcev, priključenih na vodovodno omrežje, znaša po podatkih javnega komunalnega podjetja 100 %.

Z zakonodajo je določeno, da mora upravljavec vodovodnih sistemov zagotavljati skladnost in zdravstveno ustreznost pitne vode skladno s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17). Pitna voda je zdravstveno ustrezna kadar ne vsebuje mikroorganizmov, parazitov in njihovih razvojnih oblik v številu, ki lahko predstavlja nevarnost za zdravje ljudi. Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o., ki upravlja z vodovodnim sistemom v občinah Domžale, Mengeš in Trzin, redno spremlja zdravstveno ustreznost in kakovost pitne vode. Zadnje meritve na vodooskrbnem sistemu Domžale-Trzin-Mengeš je izvedel NLZOH Kranj in so bile opravljene v letu 2018. Opravljene so bile mikrobiološke preiskave pitne vode (257 vzorcev) in fizikalno kemijske analize (84 vzorcev).

Na črpališčih je bilo odvzetih 92 vzorcev pitne vode, od tega jih je bilo 5 neskladnih s Pravilnikom. Vsi neskladni vzorci (črpališče 2 in Lek) so bili posledica prisotnosti koliformnih bakterij. PO dezinfekciji so bili vsi odvzeti vzorci skladni s Pravilnikom. Iz omrežja vodovoda je bilo odvzetih 165 vzorcev pitne vode, od tega jih je bilo glede na obseg preiskav 26 neskladnih s pravilnikom. Neskladnost vzorcev je bila posledica prisotnosti koliformnih bakterij ter E. coli (v 4 vzorcih). V 13 vzorcih so bile prisotne koliformne bakterije, pri dveh pa povečano skupno število mikroorganizmov. Na podlagi izvedenih meritev kakovosti pitne vode na črpališčih in vodovodnem

sistemu je upravljavec dezinfekcijo vode na celotnem sistemu, izvajal izpiranje posameznih odsekov omrežja in izvajal kontrolne meritve prisotnosti klora. Po tem so bili vsi odvzeti vzorci pitne vode v vodovodnem sistemu skladni s Pravilnikom. Iz Poročila (NLZOH, februar 2019) izhaja, da je kakovost vode iz vodovoda Domžale dobra in da v času odprave neskladnosti zdravstveno stanje uporabnikov ni bilo ogroženo.

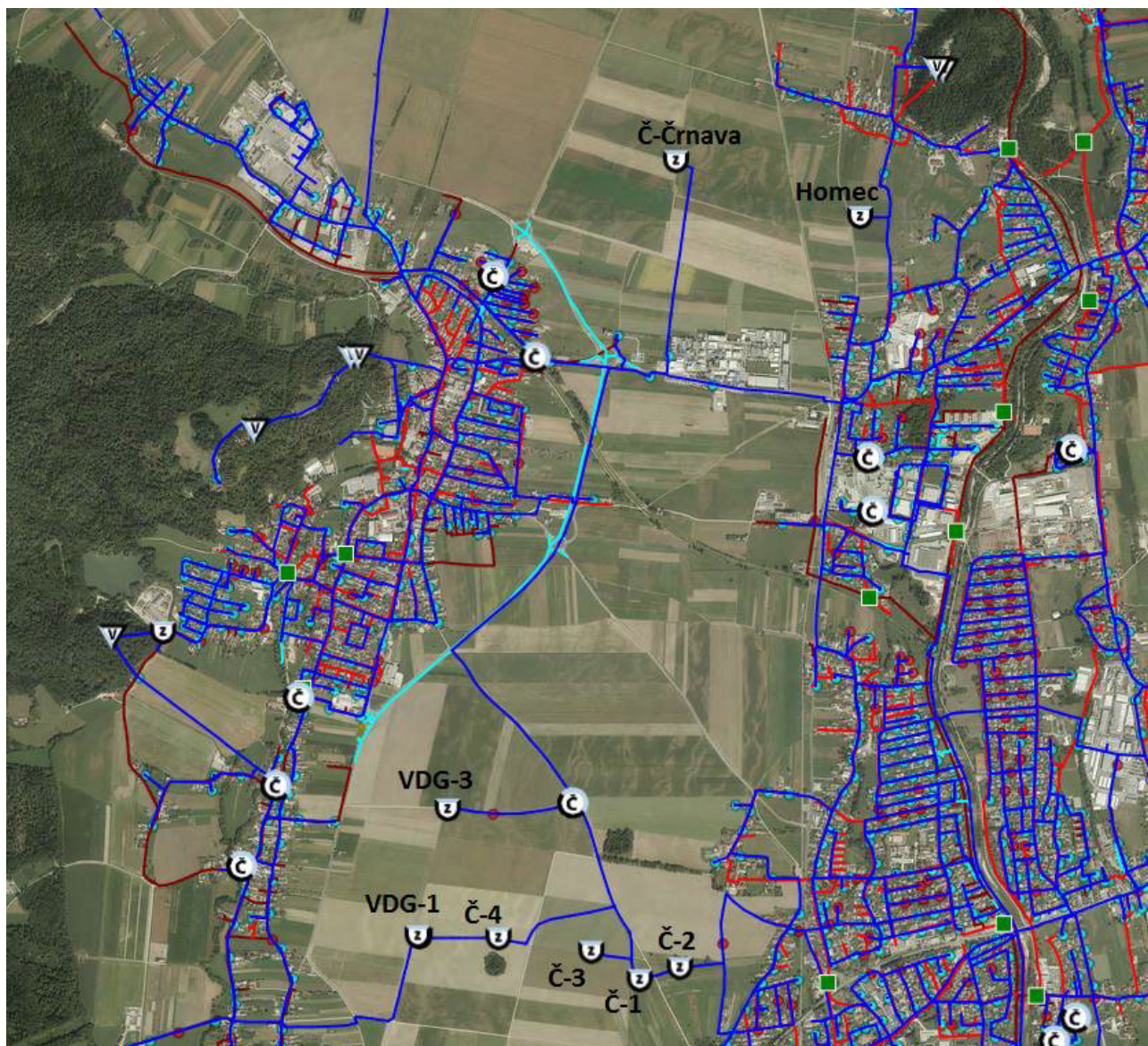
Pri fizikalno kemijskih analizah je bilo odvzetih 84 vzorcev pitne vode, od tega je bil en vzorec na črpališči VDG1 neskladen s Pravilnikom zaradi povečane prisotnosti desetilatrazina. Upravljavec zagotavlja ustrezno mešalno razmerje z drugimi vodnimi viri, tako da vrednoti desetilatrazina v pitni vodi pred distribucijo prvim uporabnikom pod mejno vrednostjo. Koncentracije nitratov v pitni vodi so bile pod mejno vrednostjo.

Podobni rezultati opravljenih meritev kakovosti pitne vode na vodovodnem sistemu Domžale-Mengeš-Trzin so bili ugotovljeni tudi v letih 2017, 2016 in 2015. Na črpališčih ter v vodovodnem sistemu se pojavlja prisotnost koliformnih bakterij, ki so indikator onesnaženja vode z večjimi količinami organskih in anorganskih snovi iz okolja, poškodb v vodovodnem omrežju ter kažejo na ustreznost postopkov priprave pitne vode. Njihova prisotnost ne pomeni nujno fekalnega onesnaženja vode. Prisotnost E. coli kaže na fekalno onesnaženje vode.

Črpališča vodovodnega sistema Domžale-Mengeš-Trzin se nahajajo na območju strnjenih kmetijskih površin in so podvržena vplivom kmetijske dejavnosti (gnojenju, vnosu umetno pripravljenih mineralnih gnojil). Fizikalno kemijske analize pitne vode v letu 2015 so kazale na povečano prisotnost nitratov na vseh črpališčih (izjema je VDG3), a vrednosti vseeno ostajajo pod mejno vrednostjo 50 mg/l (med 20 in 39 mg/l). Pri meritvah v letu 2017 so se vrednosti na črpališčih znižale in so znašale med 6 in 39 mg/l, v letu 2018 pa med 7 in 35 mg/l (črpališči VDG1 in VDG3 sta bili najmanj obremenjeni). Glede na to, da gre za črpališča na območju strnjenih kmetijskih površin, je prisotnost nitratov posledica kmetijske dejavnosti. Najvišje koncentracije nitratov so bile v letih 2015, 2016, 2017 in 2018 ugotovljene na črpališču Lek, ki je rezervni vodni vir in se ga vključuje v sistem po potrebi.

Raztros gnojevke se vršijo tudi na kmetijskih površinah znotraj ožjega in širšega varstvenega pasu virov pitne vode Črna in Homec. Omenjena vodna vira sta del vodooskrbnega sistema Kolovec, ki s pitno vodo oskrbuje več kot 6.200 prebivalcev v naseljih Dolenje, Homec, Hudo, Kolovec, Nožice, Preserje pri Radomljah, Radomlje, Rova, Škrjančevo, Turnše, Žiče. Vir pitne vode so črpališča VK1, VK2, VK3, VK4 in VK5. Voda vodovodnega sistema Kolovec je kakovostna in pred distribucijo uporabnikom v normalnih pogojih ne potrebuje dezinfekcije. Preventivno se z minimalno količino dezinfekcijskega sredstva izvaja dezinfekcija pitne vode le v obdobju visokih temperatur (velja za črpališča VK1 in VK5).

Zadnje meritve na vodooskrbnem sistemu Kolovec je izvedel NLZOH Kranj in so bile opravljene v letu 2018. Za mikrobiološke preiskave pitne vode je bilo odvzetih 77 vzorcev, za fizikalno kemijske analize pa dva vzorca. 8 vzorcev pitne vode mikrobioloških preiskav je bilo neskladnih s pravilnikom. Po ponovno odvzetih vzorcih je bilo na vseh vzorčnih mestih vsi vzorci skladni s Pravilnikom. Upravljavec je hkrati izvedel vse potrebne ukrepe za odpravo neskladij. Vzorca fizikalno kemijskih analiz sta bila oba skladna s Pravilnikom.

Slika 10: Prikaz gospodarske javne infrastrukture na širšem območju posega
(vir: Analiza tveganja, Geologija d.o.o., Idrija, november 2019, <https://gis.iobcina.si/>)

5.2.3 Vplivi plana na okolje

Povečanje površin stavbnih zemljišč znotraj vodovarstvenih območij

S širitvijo kmetije Černivec se bo povečala površina stavbnih zemljišč znotraj širšega vodovarstvenega območja. Skladno z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik, Občina Domžale, št. 5/1998, 11/99) je tovrstna širitev stavbnih površin (kmetijska dejavnost) možna, ob upoštevanju omejitev ter ukrepov iz analize tveganja za onesnaženje vodnega vira.

Objekt je načrtovan tik ob obstoječih objektih kmetijskega gospodarstva in se tako smiselno navezuje na obstoječo infrastrukturo. Kmetija je priključena na kanalizacijo odpadnih komunalnih

vod, prav tako se bodo priključili novi objekti. Slednje je skladno z določilom Odloka o VVO, da se odpadne komunalne vode odvajajo v javno kanalizacijo.

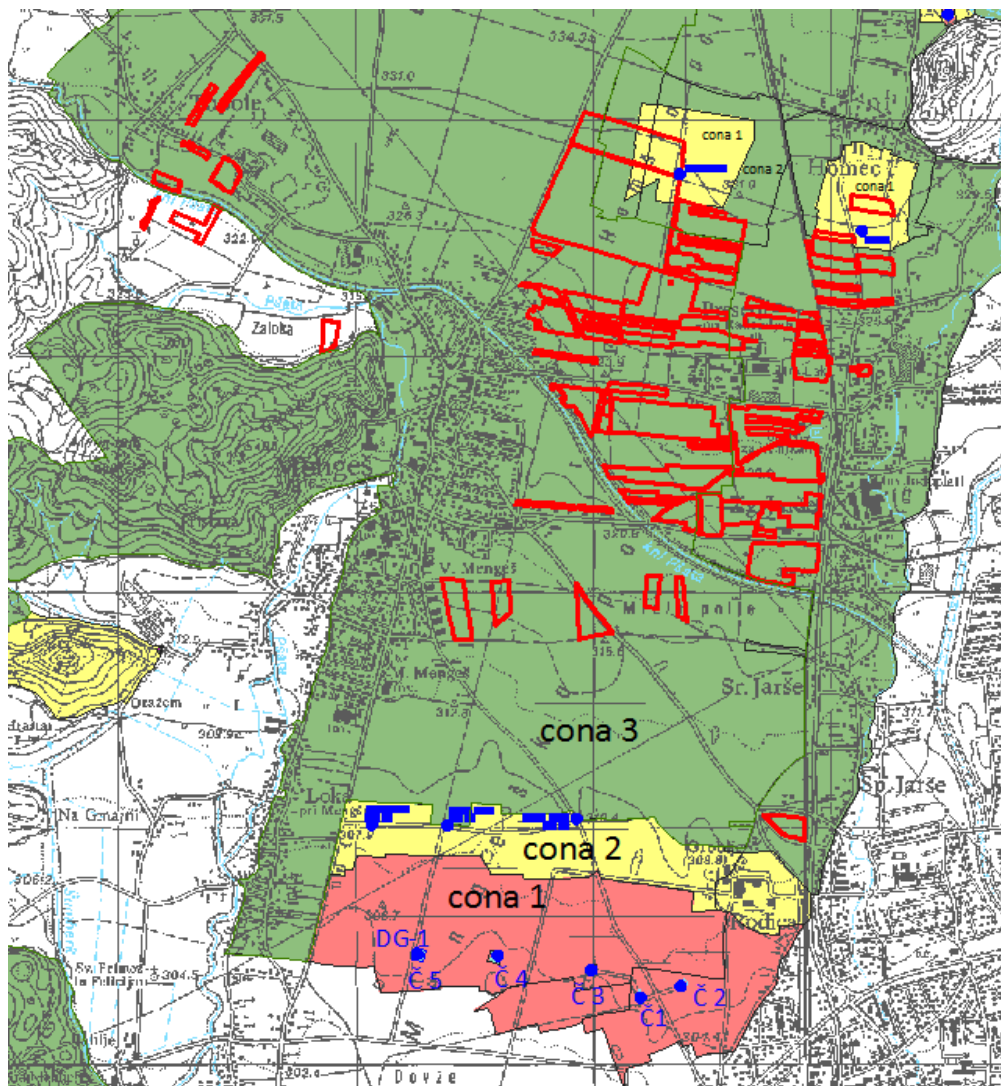
Območje spremembe rabe (povečanje površin stavbnih zemljišč), ki se opredeljuje z OPPN, znaša 1,7 ha. Od tega je približno 0,25 ha površin dejansko že v sedanjem stanju stavbnih oziroma pozidanih (zunanje utrjene površine, deli obstoječih objektov). Povečanje stavbnih površin znotraj varstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja zaradi širitve kmetije ne bo imela bistvenega vpliva na obstoječe količinsko in kakovostno stanje podzemnih voda. Raba prostora se znotraj širšega varstvenega pasu z blagim režimom varovanja ne bo bistveno spremenila. Delež oziroma razmerje med stavbnimi in kmetijskimi površinami se ob izvedbi OPPN ne bo bistveno spremenilo.

Tabela 7: Ocena vplivov na izbrani kazalec vrednotenja

Poplavna ogroženost	Neposredni vpliv	Daljinski vpliv	Kumulativni vpliv	Skupni vpliv
Povečanje površin stavbnih zemljišč znotraj vodovarstvenih območij	B - vpliv je nebitven	B - vpliv je nebitven	B - vpliv je nebitven	B - vpliv je nebitven

delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij

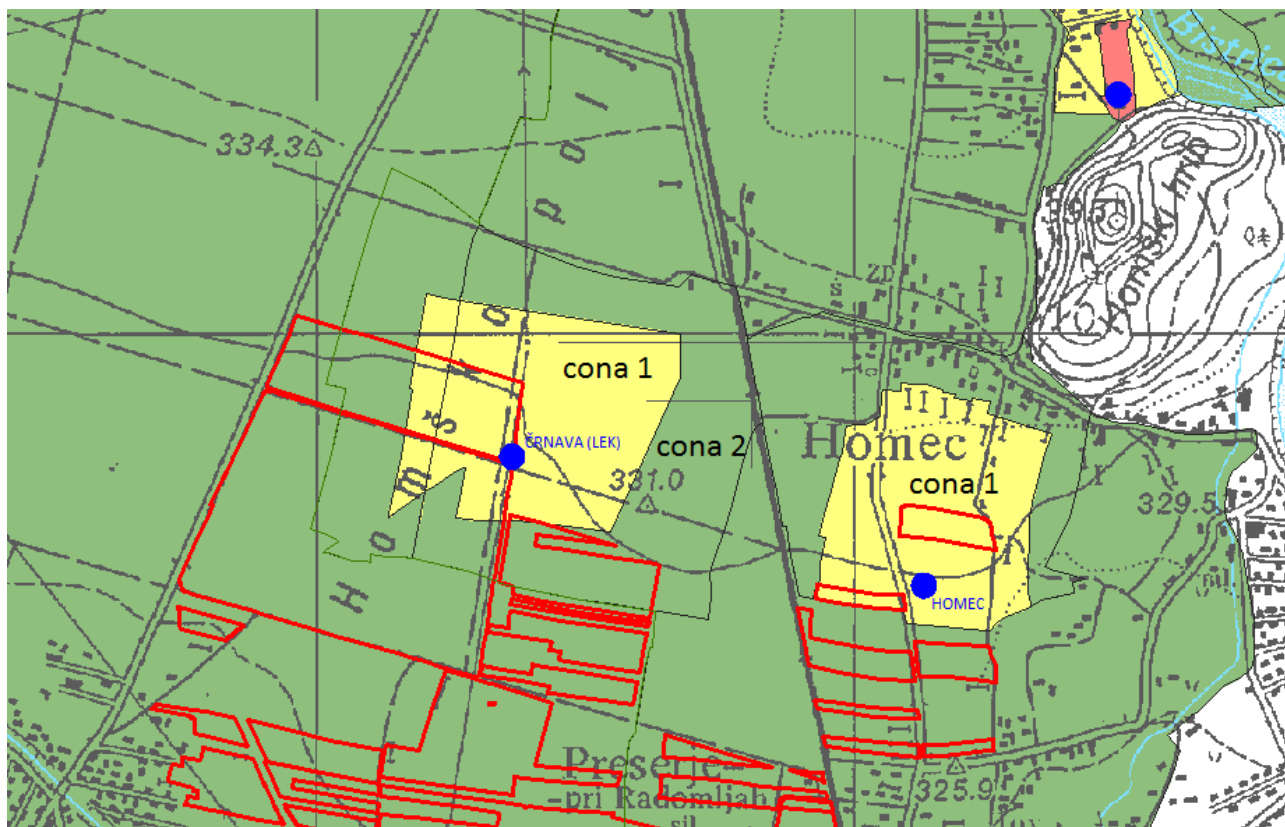
Izvedba OPPN ima lahko na kazalec vrednotenja vpliv zaradi gnojenja kmetijskih površin, ki se nanašajo znotraj vodovarstvenih pasov virov pitne vode, ki so varovani z občinskim Odlokom. Kmetijsko gospodarstvo ima večino kmetijskih parcel v lasti ali zakupu, kjer že ob sedanjih kapacitetah kmetije (230 glav goveda) vrši raztros gnojevke, na območju Kamniško-Domžalskega polja, med Topolami in Homcem na severu, Mostami in Suhadolami na zahodu, Preserjem na vzhodu in Mengšem na zahodu in jugu. Kmetijske površine so prikazane na spodnji sliki.

Slika 11: Položaj obravnavanih kmetijskih zemljišč in zajetij, ki so zavarovana z Odlokom (Ur. vestnik Občine Domžale, 5/98 in 11/99).

(vir: Analiza tveganja, Geologija d.o.o., Idrija, november 2019)

Večina na zgornji sliki prikazanih parcel kmetijskih zemljišč se nahaja znotraj varstvenih pasov vodnih virov Domžale I, II, III, IV, V in DG I, Homec in Črna. Najbližje zavarovanim vodnim virom se nahajajo kmetijska zemljišča na območju vodnih virov Črna in Homec. Gre za dve parceli znotraj ožjega varstvenega pasu vodnega vira Črna s številko GERK-a 1071612 in 3228970 ter dve parceli znotraj ožjega pasu vodnega vira Homec s številko GERK-a 1071997 in 1067268.

Slika 12: Položaj obravnavanih kmetijskih zemljišč (GERK-i) in zajetij Črnava in Homec, ki sta zavarovana z Odlokoma (Ur. vestnik Občine Domžale, 5/98, 11/99).
(vir: Analiza tveganja, Geologija d.o.o., Idrija, november 2019)

Za ugotavljanje vpliva izvedbe OPPN z vidika povečanja količin nastale gnojevke zaradi povečanja števila vzrejnih živali iz 230 na 370 glav, je bila izdelana Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode zaradi izvajanja dejavnosti na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenem območju (Geologija d.o.o. Idrija, št. poročila 4388-258/2019-01, november 2019).

Širitev kmetijskega gospodarstva obsega povečanje staleža živine iz 161,40 GVŽ na 285,25 GVŽ. Kmetijsko gospodarstvo bo po končani investiciji obdelovalo 171,37 ha kmetijskih površin, kar je 20 ha več, kot sedaj. Trenutna obremenitev dušika na hektar površine je okoli 75 kg N/ha, po investiciji pa se bo povečala na okoli 117 kg N/ha kmetijske površine oziroma 26,48 m³/ha.

Pri obravnavi tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode je Analiza tveganja upoštevala tako raztros gnojevke kot uporabo fitofarmacevtskih sredstev (FFS). Oboji lahko povzročijo onesnaženje podzemne vode, pri čemer gnojevka ne predstavlja toksičnosti onesnaževala, FFS pa jo. Kot vir onesnaženja je bila upoštevana tudi kmetijska mehanizacije in morebiten izliv goriv, vendar je nastanek tovrstnega dogodka malo verjeten.

Gnojenje kmetijskih površin kmetija Črnivec izvaja pretežno z gnojevko, ki nastaja pri vzreji goveda in se začasno shranjuje v lagunah. Količine nastalega gnoja in gnojnice na letni ravni so razmeroma majhne. Toksikološke in ekotoksikološke značilnosti gnoja in gnojnice so, da nista strupena in se hitro razgrajujeta, imata spodobnost hitre razgradnje. Obe imata lahko potencialni vpliv na podzemno vodo zaradi vsebnosti nitratov. Glavni vir onesnaževanja za podzemno vodo bo plan imel zaradi gnojenja kmetijskih površin in uporabe FFS.

Analiza tveganja je pri raztrosu gnojevke preučila tri možne scenarije razvoja nezgodnih dogodkov: scenarij normalnega poteka, alternativni scenarij in scenarij izjemnega dogodka. Pri scenarijih je bilo obravnavano onesnaženje podzemne vode z nitrati, kot posledica gnojenja kmetijskih površin. S predvideno investicijo se bo povečal vnos dušika, zato je pričakovati tudi povečanje koncentracij nitrata v podzemni vodi. Kmetijska dejavnost se v zaledju zavarovanih vodnih virov odvija že vrsto let, posledica pa je tudi obremenjevanje podzemne vode z nitrati. Analize pitne vode (glej poglavje 5.2.2) kažejo, da so vrednosti nitratov v podzemni vodi povišane, vendar so še vedno pod dovoljeno vrednostjo za pitno vodo, ki znaša 50 mg/l.

Znotraj ožjega varstvenega pasu črpališča Črnava ima investitor približno 6,3 ha kmetijskih zemljišč. Glede na hidrogeološko zgradbo lahko predpostavimo, da podzemna voda iz tega območja teče k črpališču Črnava. Povprečna razdalja med kmetijskimi parcelami in črpališčem Črnava je okoli 100 m. Znotraj ožjega varstvenega pasu črpališča Homec ima investitor približno 1,5 ha kmetijskih zemljišč. Glede na hidrogeološko zgradbo lahko predpostavimo, da podzemna voda iz ožjega varstvenega pasu teče k črpališču Homec. Povprečna razdalja med kmetijskimi parcelami in črpališčem Homec je okoli 80 m. Investitor ima okoli 92 ha kmetijskih zemljišč znotraj vplivnega varstvenega pasa za zajetja Č-1 do Č5 in DG-1. Razdalja med kmetijskimi parcelami in zavarovanimi vodnimi viri (Č-1 do Č-5) je od 750 m do 3000 m.

Pri izračunu povečanja količin celotnega vnesenega dušika je bilo v analizi tveganja upoštevano, da se 5 % dušika izpere v podzemno vodo obliki nitrata (NO_3). Pri normalnem scenariju je analiza tveganja upoštevala, da se bo zaradi izvedbe plana povečal vnos organskega dušika na kmetijska zemljišča za 42 kg/ha (iz 74,6 kg/ha na 116,5 kg/ha). Pri količini nitrata, ki se izpere v podzemno vodo, je bilo v analizi tveganja privzeto, da se gnojenje izvaja 2-krat letno, zato je bila izračunan količin nitrata razpolovljena. Pri normalnem scenariju je bil dodaten vnos nitrata v podzemno vodo določen na 1 kg/ha.

Alternativni scenarij predvideva, da raztros gnojevke ne bo enakomeren po vseh kmetijskih zemljiščih in da bo na posameznih kmetijskih površinah vnos dušika večji. Ta količina je bila ocenjena na 170 kg N/ha. Pri alternativnem scenariju je bil dodaten vnos nitrata v podzemno vodo ugotavljan na enak način, kot pri normalnem scenariju, in je bil določen na 2,3 kg/ha. Pri scenariju najslabše možnosti je upoštevano, da raztros gnojevke ne bo enakomeren po vseh GERK-ih. Ocenjeno je, da je na posamezno kmetijsko površino vnos dušika dvakrat večji od zakonsko dovoljenega, to je 340 kgN/ha. Pri scenariju najslabše možnosti je dodaten vnos nitrata v podzemno vodo določili na 6,6 kg/ha.

Z gnojenjem kmetijskih površin bo del gnojih prešel v nitratno obliko, nitrati pa se lahko izperejo v podzemno vodo. Izpiranje nitratov v podzemno vodo je odvisno od več faktorjev, med drugim od teksture tal (nanaša se na relativni delež delcev različnih velikosti v danih tleh) in vsebnosti organske snovi. Tla imajo glede na teksturo in vsebnost organskih snovi različne zadrževalne sposobnosti. Zaradi velikega deleža gravitacijskih por so peščena tla navadno bolj občutljiva na izpiranje kot ilovnata tla. V kolikšnem obsegu bo nitrat prodril iz površinskih slojev terena v podtalnico je odvisno od lastnosti terena, ki se izražajo kot vodoprepustnost terena in od t.i. koristne kapacitivnosti (sposobnosti vezanja vode) terena.

Padavine so eden najpomembnejših dejavnikov, ki vplivajo na gibanje nitrata v tleh. Razporeditev (vsebnost) nitrata po globini je odvisna od količine padavin, in sicer je pri majhnih padavinah nitrat

pretežno v površinskih slojih, pri velikih padavinah pa v globljih slojih zemljišča. Pomembno vlogo pri spiranju nitrata v podtalnico ima tudi evapotranspiracija. Če so padavine večje od evapotranspiracije, potem se lahko nitrat spira v podtalnico. Kjer so količine padavin manjše in evapotranspiracija presega količino letnih padavin, bo koncentracija nitrata večja, saj je učinek redčenja zmanjšan. Izpiranje je zlasti intenzivno jeseni in čez zimo, ko ni aktivnega sprejema dušika v rastline, obenem pa je evapotranspiracija majhna.

Analiza tveganja podaja tudi relativno občutljivost za parameter nitrati, ki je podana na podlagi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11, 15/16). Pri tem so bile kot referenčno stanje upoštevane večletne povprečne vrednosti nitrata v podzemni vodi. Relativna občutljivost za nitrati (S) je pri vseh scenarijih pod mejo ($S=1,5$), ki jo določa zgoraj navedeni Pravilnik.

Analiza tveganja ugotavlja, da je ob upoštevanju vseh omejitev, priporočil in prepovedi, ki veljajo za gnojenje kmetijskih zemljišč ter vnosa gnojnice v tla, obravnavan poseg s stališča varovanja podzemne vode sprejemljiv. Analiza tveganja navaja vse zakonske predpise, ki jih je potrebno pri navedenem posegu upoštevati, ter ukrepe, ki so že predvideni s projektno dokumentacijo. Poleg tega navaja še ukrepe, ki so predvideno s samo analizo tveganja in jih podajamo v nadaljevanju kot omilitvene ukrepe.

Glede na ugotovitve analize tveganja, referenčnega stanja prisotnosti nitrata v podzemni vodi na črpališčih piten vode, povečanja količine vnosa dušika v tla ter izračunane relativne občutljivosti ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe plana na oskrbo prebivalstva z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda nebitven, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, ki so predvideni z analizo tveganja. **Kumulativni vpliv, ob upoštevanju obstoječe kakovosti pitne vode v vodooskrbnem sistemu občine Domžale (glej poglavje 5.2.2), obstoječe rabe površin znotraj vodovarstvenih pasov virov pitne vode (npr. vpliv proizvodnega obrata podjetja Lek d.d.), vseh zakonskih predpisov ter ukrepov, predvidenih z analizo tveganja, bo nebitven. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo z zdravstveno ustrezno pitno vodo, se zaradi plana ne bo spremenil.**

Tabela 8: Ocena vplivov na izbrani kazalec vrednotenja

Poplavna ogroženost	Neposredni vpliv	Daljinski vpliv	Kumulativni vpliv	Skupni vpliv
delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo oz. iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	C - vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov

5.2.4 Omilitveni ukrepi

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Širitev pozidave znotraj varstvenega pasu z blagim režimom varovanja (Cona 3) bi potencialno lahko imelo vpliv na zdravstveno ustreznost pitne vode iz vodnih virov vodovodnega sistema Domžale-Mengeš-Trzin.	1. V ožjem varstvenem pasu je prepovedana uporaba umetnih gnojil, izdelanih na bazi nitrata. Prepovedana je tudi uporaba kakršnih koli kemičnih zaščitnih sredstev v kmetijstvu. 2. Investitor naj znotraj ožjega varstvenega pasu za vodna vira Črnava in Homec, zamenja rabo tal iz njivskih v travniške površine zaradi možnosti manjšega vnosa nitrata v podzemno vodo s travnikih površin. Na ožjih varstvenih pasovih vodnih virov Črnava in Homec naj se čim bolj zmanjša vnos gnojevke na tla. 3. Za zmanjšanje potencialnih vplivov na vodne vire in zdravstveno ustrežno pitno vodo naj se upošteva sledeče: - investitor naj izvaja kolobarjenje na njivah tako, da ima kmetija izdelane vsaj 3-letne kolobarje - gnojenje naj bo izvedeno le na podlagi gnojilnih načrtov, ki upoštevajo analizo tal in odvzeme hranil s pridelkom - izvede naj se analiza rastlinam dostopnega dušika pred osnovnim gnojenjem oz. dognojevanjem. 4. Za zatiranje škodljivih organizmov naj se ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev (FFS), ki vsebujejo aktivne snovi s seznama aktivnih snovi, ki ga izdela MKGP. 5. Pri uporabi FFS mora nosilec kmetijske dejavnosti voditi dnevnik (datum uporabe, vrsta FFS, količina, izvajalec del).	Ukrep bo pripomogel k ohranitvi zdravstvene ustreznosti pitne vode virov vodovodnega sistema Domžale-Mengeš-Trzin v sedanjem stanju oziroma se stanje zdravstvene ustreznosti pitne vode lahko izboljša.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi OPPN. Za ukrep je odgovoren investitor oziroma nosilec kmetijske dejavnosti.

5.2.5 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanje
povečanje površin stavbnih zemljišč znotraj vodovarstvenih območij	Dodatno spremljanje stanja zaradi izvedbe plana ni potrebno.	/	/
delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrežno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij	Ob upoštevanju ukrepov, ki so določeni z analizo tveganja in navedeni v okoljskem poročilu ocenjujemo, da dodaten monitoring podzemne vode ni potreben.		

5.2.6 Viri

- PISO, <https://www.geoprostor.net/piso/ewmap.asp?obcina=DOMZALE>, november 2019
- Atlas voda, (<https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=11785b60acdf4f599157f33aa-c8556a6>), november 2019

- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za OPPN za širitev kmetije Černivec v Jaršah v občini Domžale (MA projekt, s.p., št. projekta MA 06/2019, april 2019)
- Analiza tveganja za onesnaženje vodnega vira telesa podzemne vode zaradi izvajanja dejavnosti na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenem območju (Geologija d.o.o. Idrija, št. poročila 4388-258/2019-01, november 2019)
- Ekološka presoja vplivov na okolje (Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, 08E/2019, april 2019)
- OPPN za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah, Izhodišča za pripravo OPPN, Locus d.o.o., maj 2019
- Poročilo o pitni vodi iz vodovodov v upravljanju javnega komunalnega podjetja Prodnik za leta 2015, 2016, 2017 in 2018, NLZOH Kranj
- Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o., <https://www.prodnik.si/> (november, december 2019)

6. SKLEPNA OCENA

V okoljskem poročilu za OPPN za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah v občini Domžale, so ugotovljeni, opisani in ovrednoteni pomembni vplivi izvedbe plana na podzemne vode in varovanje zdravja ljudi z vidika oskrbe s zdravstveno ustrezno vodo. Vplivi plana so presojeni na osnovi velikostnih razredov od A do E, ki so določeni v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Ocena posledic učinkov izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev celovite presoje se je ugotavljala v naslednjih velikostnih razredih:

A	ni vpliva/pozitiven vpliv
B	vpliv je nebistven
C	nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitveni ukrepov
D	vpliv je bistven
E	vpliv je uničujoč

Tabela 9: Ocena vplivov izvedbe plana

Sestavina okolja	Vpliv plana
Podzemne vode	C
Varovanje zdravja ljudi – pitna voda	C

Ugotovitev okoljskega poročila za pripravo Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah v občini Domžale, da ima plan nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov – ocena C.

7. POVZETEK POROČILA

Občina Domžale pripravlja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za širitev kmetije Černivec v Zgornjih Jaršah. V sklopu njegove izdelave in sprejema se skladno z Zakonom o varstvu okolja izdela tudi okoljsko poročilo.

Kmetija Černivec se je v letu 1991, z investicijo v stanovanjski objekt in hlev, preselilo iz strnjenegega naselja na sedanjo lokacijo. Na obstoječi lokaciji so v letu 2000 dogradili še drugi hlev, ter spremljajoče objekte. Trenutno na kmetiji gospodarita dve generaciji. Kmetijsko gospodarstvo uradno obdeluje 195 ha kmetijskih površin, od katerih je 25 ha v lasti kmetije. Preostanek, to je 170 ha kmetijskih zemljišč, ima kmetijsko gospodarstvo v najemu.

Kmetija je usmerjena v prirajo mleka. V obstoječih dveh hlevih poteka vzreja približno 110 krav molznic in 120 glav mlade govede različnih kategorij, skupaj predstavlja približno 230 živali oziroma 161 GVŽ.

S sprejemom OPPN si kmetijsko gospodarstvo skuša zagotoviti objekte za vzrejo živali z namenom zagotavljanja primernih pogojev za vzrejo goveda in zadostitvi ukrepu kmetijske politike iz programa razvoja podeželja, to je dobrobit živali. Namen ukrepa je izboljšanje pogojev in standardov reje. Investicija predstavlja ureditev sledečih objektov:

- izgradnja novega sodobnega hleva
- dve laguni za začasno skladiščenje gnojevke prostornine 1.000 m³ vsaka
- podaljšanje koritastih silosov za hrambo silaže
- ureditev povoznih površin

Prostori v hlevu bodo obsegali:

- glavni del hleva z ležišči, prehodi, blatilnimi hodniki s pehali, krmilnimi hodniki
- čakališče,
- molzišče - avtoroto,
- 2 shrambi
- porodnišnico,
- mlekarno,
- pisarno z garterobo in sanitarijami.

Pod tlakom v hlevu bo kanal za zbiranje gnojevke. Kanal bo z ocevjem povezan z lagunama za shranjevanje gnojevke.

Slika 13: Prikaz ureditvene situacije
(vir: IDZ, Svet projekta d.o.o., januar 2019)

Po sprejemu OPPN ter razširitvi hlevov bo kapaciteta vseh hlevov na kmetiji 220 krav molznic (nad 2 leti starosti) ter 150 krav različnih kategorij. Skupno število glav živine po razširitvi kmetije bo tako znašalo 370 glav živine ali 282,25 GVŽ. Skupno število živali se bo po razširitvi tako povečalo za 120.

Skozi proces vsebinjenja je bilo ugotovljeno, da bi predmetni plan lahko vplival na dejavnike okolja:

- 1) Podzemne vode
- 2) Varovanje zdravja ljudi – oskrba s pitno vodo

Širitev kmetije se načrtuje na območju vodovarstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja - Cona 3, ki je določen z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik, Občina Domžale, št. 5/1998, 11/99). Prav tako se večino zemljišč za raztros gnojevke nahaja znotraj širšega vodovarstvenega pasu vodnih virov vodovodnega sistema Domžale-Mengeš-Trzin. Nekatere površine se nahajajo tudi znotraj ožjega vodovarstvenega pasu.

Iz tega razloga so v okoljskem poročilu obravnavani zgolj možni vplivi izvedbe plana na omenjena dejavnika okolja. Ocena posledic učinkov izvedbe plana na uresničevanje ciljev celovite presoje se je ugotavljala v naslednjih velikostnih razredih:

A	ni vpliva/pozitiven vpliv
B	vpliv je nebitven

C	nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitveni ukrepov
D	vpliv je bistven
E	vpliv je uničujoč

Vpliv izvedbe obravnavanega plana na okoljske cilje plana bo sprejemljiv, saj je po posameznih segmentih najvišja ocena vpliva izvedbe plana C, t.j. nebistven vpliv, ob izvedbi omilitvenih ukrepov.

PODZEMNE VODE

Kakovostno stanje podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi

Širitev kmetije se načrtuje na območju vodovarstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja - Cona 3. Odlok o varovanju vodnih virov dovoljuje gradnjo kmetijskih objektov v vplivnem varstvenem pasu z blagim režimom zavarovanja (cona 3), pri čemer je potrebno vse odpadne in tehnološke odpadne vode odvajati v javno kanalizacijo. V hlevu ne bodo nastajale tehnološke odpadne vode. Komunalne odpadne vode iz sanitarij bodo odtekale v javno kanalizacijsko omrežje. Posledica širitve kmetije bo obratovanje novega hleva in povečanje števila vzrejnih živali, pri čemer bo nastajala večja količina gnojnice glede na sedanje stanje. Gnojnica se preko vodotesnega kanala zbira in gravitacijsko odvaja v vodotesne lagune za zbiranje gnojevke. Ugotavljamo, da so glede odvajanja odpadnih komunalnih vod ter odvajanje gnojevke iz hlevov do lagun za začasno shranjevanje gnojevke ureditve skladne z določbami Odloka o VVO.

Za vse posege v varstvene pasove, ki jih omogoča in dovoljuje Odlok o varovanju vodnih virov, mora investitor pridobiti oceno vpliva predvidenega posega na vodni vir. Za potrebe priprave OPPN je bila izdelan dokument Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode. Iz dokumenta izhaja, da se podtalnica na območju posega nahaja 16 metrov pod površjem. Najnižja točka izkopa načrtovanih objektov za njihovo temeljenje je 3 metre pod površjem (izkop za lagune ter kanala v objektu hleva za odvajanje gnojevke do lagun).

V Analizi tveganja se je preučevalo različne scenarije razvoja morebitnih nezgodnih dogodkov v primeru izvedbe OPPN, pri čemer bi imel največji vpliv na kakovostno stanje podzemne vode in njeno onesnaženje, scenarij najslabše možnosti (izjemnega dogodka). Pri tem se je upoštevalo vrste načrtovanih objektov (hlev, lagune, silos in globina gradnje objektov), način ravnanja z gnojevko na območju OPPN ter ekotoksikološke značilnosti potencialnih onesnaževal na območju OPPN (gorivo, gnoj, gnojevka). V primeru izjemnega dogodka v času gradnje se je upoštevalo predvsem razlitje nevarnih snovi iz delovnih strojev. V času obratovanja se je kot izjemni dogodek upoštevalo izliv čistil in tehničnih kemikalij za vzdrževanje hleva, izliv tehničnih tekočin, puščanje kanala in lagun za zbiranje gnojevke, raztros gnoja izven hleva in požar v obstoječih in novih kmetijskih objektih. Na podlagi omenjenih izhodišč je bilo podano tudi tveganje za onesnaženje vodnega telesa.

V času gradnje je bilo za primer scenarija najslabše možnosti ugotovljeno, da bi bila relativna občutljivost nad dovoljeno vrednostjo, ki jo določa Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. V času obratovanja je bilo za primer onesnaženja z mineralnimi olji in nitrati (gnojevka), ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov, za primer scenarija najslabše možnosti ugotovljeno, da je relativna občutljivost (S) pod dovoljeno mejo, ki jo določa Pravilnik. Pri tem je

bilo pri scenariju najslabše možnosti (nitrati) tveganje za onesnaženje vodnega telesa ugotavljano za primer najvišjih vhodnih vrednosti nitratov, ki bi lahko ogrozile podzemno vodo. Verjetnost, da bi se tak dogodek zgodil je izjemno majhna.

Analiza tveganja ugotavlja, da so z OPPN že predvideni nekateri varstveni ukrepi, tako za čas gradnje kot obratovanja. Slednji se nanašajo na tehnične lastnosti gradnje (npr. gradnja se izvede nad najvišjo gladino podzemne vode) ter obratovanja (npr. zajem in začasno shranjevanje gnojevke). Analiza tveganja podaja tudi nekatere omilitvene in zaščitne ukrepe v času gradnje in obratovanja. Mednje sodijo predvsem ukrepi, ki se nanašajo na tehnično izvedbo novih objektov hleva, lagun za zbiranje gnojevke ter odvodne kanale za gnojevko. Vsi navedeni objekti morajo biti izvedeni vodotesno, popolnoma nepropustni in odporno na jedke snovi. Notranjost obeh lagun ter odvodnih kanalov mora biti prevlečena z premazom, ki preprečuje neposredni stik z betonsko konstrukcijo. Celoten sistem odvodnje gnojevke in začasnega shranjevanja (lagune) morajo biti redno pregledovani, za kar je potrebno voditi dnevnik pregledov. Morebitne odkrite poškodbe se morajo takoj sanirati. Gnojišče naj bo prekrito, saj se tako prepreči spiranje gnojevke. Vse zunanje povozne površine morajo biti utrjene, nepropustne in obrobene z robniki. Ponikovalnice je potrebno locirati zunaj povoznih površin. Zunanje površine morajo biti opremljene z lovilci olj.

Izvedba OPPN bo povečala količino nastale gnojevke zaradi povečanja staleža vzrejnih živali in sicer iz sedanjih 230 na 370. Ugotovljeno je, da bo po izvedbi OPPN na kmetiji zadostna kapaciteta skladišč za živinska gnojila. Skupne obstoječe kapacitete in kapacitete iz projektne dokumentacije za širitev kmetije znašajo 4.500 m³, kar je več od zakonsko predpisanih.

Iz Ekološke presoje vpliva na okolje izhaja, da bo imelo kmetijsko gospodarstvo v dejanski uporabi po investiciji 171,37 ha kmetijskih zemljišč. Slednje se je tudi upoštevalo pri ugotavljanju skupne obremenitve kmetijskih zemljišč z vnosom dušika v tla.

Celotno območje Republike Slovenije je, glede onesnaženja z nitrati iz kmetijskih virov, opredeljeno kot ranljivo območje. Na vodovarstvenih območjih je določeno, da vnos dušika iz živinskih gnojil ne sme presegati 170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva. Iz Ekološka presoja izhaja, da bo znašala skupna obremenitev kmetijskih zemljišč z vnosom dušika, glede na predvideno povečanje števila vzrejnih živali po izvedbi plana, po investiciji znašala 117 kg N/ha letnega vnosa, kar je manj od dovoljenih 170 kg N/ha. Iz slednjega izhaja, da obremenitve tal ter podzemne vode iz kmetijskih virov (vnos gnojevke), izvedba plana ne bo imela.

Ocenjujemo, da objekti, ki se na podlagi OPPN umeščajo v prostor, ne bodo vplivali na kakovost vodnega telesa podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko Barje, v kolikor bodo upoštevani omilitveni ukrepi v okoljskem poročilu. Slednji so povzeti z Analize tveganja za onesnaženje vodnega vira pitne vode, ki je sestavni del dokumentacije k OPPN. **Neposredni, daljinski in skupni vpliv izvedbe plana na pozemne vode ocenjujemo kot nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).**

VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI – OSKRBA S PITNO VODO

Povečanje površin stavbnih zemljišč znotraj vodovarstvenih območij

S širitvijo kmetije Černivec se bo povečala površina stavbnih zemljišč znotraj širšega vodovarstvenega območja. Skladno z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov Domžale I., II., III., IV., V. in DG I. in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni vestnik, Občina Domžale, št. 5/1998, 11/99) je tovrstna širitev stavbnih površin (kmetijska dejavnost) možna, ob upoštevanju omejitev ter ukrepov iz analize tveganja za onesnaženje vodnega vira. Ukrepi iz analize tveganja so navedeni pri obravnavi vplivov izvedbe OPPN na kakovost podzemnih voda in obseg virov onesnaženja z organskimi in anorganskimi snovmi.

Območje spremembe rabe (povečanje površin stavbnih zemljišč), ki se opredeljuje z OPPN, znaša 1,7 ha. Od tega je približno 0,25 ha površin dejansko že v sedanjem stanju stavbnih oziroma pozidanih (zunanjje utrjene površine, deli obstoječih objektov). Povečanje stavbnih površin znotraj varstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja zaradi širitve kmetije ne bo imela bistvenega vpliva na obstoječe količinsko in kakovostno stanje podzemnih voda. Delež oziroma razmerje med stavbnimi in kmetijskimi površinami se ob izvedbi OPPN ne bo bistveno spremenilo.

Izvedba plana bo imela **nebistven vpliv – B** na izbrane okoljske cilje oskrbe s pitno vodo.

delež prebivalcev, ki se oskrbuje z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda oz. iz lastnih zajetij

Izvedba OPPN ima lahko na kazalec vrednotenje vpliv zaradi gnojenja kmetijskih površin, ki se nanašajo znotraj vodovarstvenih pasov virov pitne vode, ki so varovani z občinskim Odlokom o varovanju pitne vode. Večina parcel kmetijskih zemljišč, kjer se vrši raztros gnojevke, se nahaja znotraj varstvenih pasov vodnih virov Domžale I, II, III, IV, V in DG I, Homec in Črnava. Najbližje zavarovanim vodnim virom se nahajajo kmetijska zemljišča na območju vodnih virov Črnava in Homec. Za ugotavljanje vpliva izvedbe OPPN z vidika povečanja količin nastale gnojevke zaradi povečanja števila vzrejnih živali iz 230 na 370 glav, je bila izdelana Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode zaradi izvajanja dejavnosti na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenem območju.

Pri obravnavi tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode je Analiza tveganja upoštevala tako raztros gnojevke kot uporabo fitofarmaceutskih sredstev (FFS). Oboji lahko povzročijo onesnaženje podzemne vode, pri čemer gnojevka ne predstavlja toksičnosti onesnaževala, FFS pa jo. Gnojenje kmetijskih površin kmetija Černivec izvaja pretežno z gnojevko, ki nastaja pri vzreji goveda in se začasno shranjuje v lagunah. Glavni vir onesnaževanja za podzemno vodo bo plan imel zaradi gnojenja kmetijskih površin in uporabe FFS.

Analiza tveganja je pri raztrosu gnojevke preučila tri možne scenarije razvoja nezgodnih dogodkov: scenarij normalnega poteka, alternativni scenarij in scenarij izjemnega dogodka. Pri scenarijih je bilo obravnavano onesnaženje podzemne vode z nitrati, kot posledica gnojenja kmetijskih površin. S predvideno investicijo se bo povečal vnos dušika, zato je pričakovati tudi povečanje koncentracij nitrata v podzemni vodi. Kmetijska dejavnost se v zaledju zavarovanih vodnih virov odvija že vrsto let, posledica pa je tudi obremenjevanje podzemne vode z nitrati. Analize pitne vode kažejo, da so vrednosti nitratov v podzemni vodi povišane, vendar so še vedno pod dovoljeno vrednostjo za pitno vodo, ki znaša 50 mg/l.

Ugotovljeno je, da bo z gnojenjem kmetijskih površin del gnojih prešel v nitratno obliko, nitrati pa se lahko izperejo v podzemno vodo. Izpiranje nitratov v podzemno vodo je odvisno od več faktorjev, med drugim od teksture tal (nanaša se na relativni delež delcev različnih velikosti v danih

tleh) in vsebnosti organske snovi. Poleg teksture tal na gibanje nitrata v tleh pomembno vplivajo tudi padavine.

Za parameter nitrati je bila podana relativna občutljivost, pri čemer so bile za kot referenčno stanje upoštevane večletne povprečne vrednosti nitratov v podzemni vodi. Relativna občutljivost za nitrate (S) je pri vseh scenarijih pod mejo ($S=1,5$), ki je določena na podlagi predpisov. Analiza tveganja tako ugotavlja, da je ob upoštevanju vseh omejitev, priporočil in prepovedi, ki veljajo za gnojenje kmetijskih zemljišč ter vnosu gnojnice v tla, obravnavan poseg s stališča varovanja podzemne vode sprejemljiv. Analiza tveganja navaja vse zakonske predpise, ki jih je potrebno pri navedenem posegu upoštevati, ter ukrepe, ki so že predvideni s projektno dokumentacijo. Poleg tega navaja še ukrepe, ki so predvideno s samo analizo tveganja in jih podajamo v nadaljevanju kot omilitvene ukrepe.

Glede na ugotovitve analize tveganja, referenčnega stanja prisotnosti nitratov v podzemni vodi na črpališčih piten vode, povečanja količine vnosa dušika v tla ter izračunane relativne občutljivosti ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe plana na oskrbo prebivalstva z zdravstveno ustrezno pitno vodo iz javnega vodovoda nebistven, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, ki so predvideni z analizo tveganja. Kumulativni vpliv, ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov ter ukrepov, predvidenih z analizo tveganja, bo nebistven. Delež prebivalcev, ki se oskrbujejo z zdravstveno ustrezno pitno vodo, se zaradi plana ne bo spremenil.